

PERXADA

AJUNTAMENT D'ARBÚCIES • PRIMAVERA'2000 • 2a ÈPOCA • NÚM. 19

ARBÚCIES PUNT DE TROBADA DE CULTURES ELS MÒBILS AL PODER

MÚSICS D'ARBÚCIES

SISTEMA DE LECTURA PÚBLICA
DE CATALUNYA

1351163239

Sumari

PERXADA - 2a Època - Núm. 19

EDITORIAL

3

ACTIVITATS
MUNICIPALS

TEMA

8

Els problemes
d'Arbúcies: sis opinions

Diagnosticant l'estat
ambiental d'Arbúcies

EDUCACIÓ

Migracions i educació

SOLIDARITAT

Conduir amb carnet
homologat

17

MEDI AMBIENT

Els mòbils al poder

20

22

DOSSIER

Arbúcies, punt de
trobada de cultures

SOCIETAT

Afirmacions de gènere
a casa nostra

26

ENTITATS I PERSONES

28

ESPORTS

Joan Antoni Balsera
deixa la competició

31

33

CULTURA

La música i Arbúcies (III)

37

EL NOSTRE AHIR

L'ajuntament d'Arbúcies
durant la segona meitat
del segle XIX (1842-
1873)

43

EL VELL I EL BAR

Revista Municipal PERXADA

Periodicitat Trimestral

Preu: 500 PTA

EDITA:

Ajuntament
d'Arbúcies

C/ Major, 2
17401 Arbúcies

CONSELL DE
REDACCIÓ

Coordinació i
Activitats Municipals

Jordi Tura

Educació

Jordi Pujadas

Tema

Anna Felipe,

Jordi Goni,

Jordi Tura

Entitats i Persones

Carme Torelló

Núria Tort

Cultura

Daniel Martí

Juventut i Societat

Tomàs Moré

El Nostre Ahir

Josep M. Rueda

Daniel Martí

Joan Illa

Roger

Zamorano

Esports

Montse Duran

Medi Ambient

Alfons Casado

El vell i el bar

Carles Blay

Orientació en la

compaginació

Cristina

Zamorano

FOTOGRAFIA

Secció fotogràfica

Centre d'Arbúcies

COL·LABORADORS:

Àngela M. Miralpeix

Dolors Planas

Xavier Puigdevall

Clara Ribatallada

Maria Riumalló

Martí Robert

Miquel Torres

DISSENY I

REALITZACIÓ:

Palahí, A.G.

(Girona)

DIP. LEG.:

Gi. 1.883 - 94

Editorial

NO ES POT MATAR TOT EL QUE ÉS GRAS

L'altre dia un company em va explicar que estant al pati de casa seva va sentir trets al pati dels veïns. S'hi atansà i va veure com el seu veí, que passa dels trenta anys, estava matant pardals amb una escopeta de balins. I ja en tenia una quinzena en un cistell. El meu company li va preguntar per què feia allò? El veí li respongué: això és casa meua i hi faig el que vull, a més, sempre ho he fet i ara no deixaré de fer-ho per tu. A partir d'aquí es va encendre una discussió que no vulguis pas saber com va acabar. Aquesta anècdota comentada amb un grup de gent va tenir un efecte molt semblant al de la mateixa història. La possibilitat de parlar, fins i tot de discutir, sobre algun tema que ens afecta a tots i fer-ho espontàniament, és bo i és sa per a nosaltres i per al conjunt social. Sovint, però, en llocs on perduren costums molt arrelats, aquestes xerrades esdevenen motiu de tensió. El més normal és que n'hi hagi un que difereixi del pensament del grup i per aquest motiu arribi a convertir-se en la riota de la majoria; i no cal dir si aquesta persona, a més, és de fora. En aquests casos més que apel·lar a la raó el que s'està fent és rebutjar allò que és diferent a nosaltres tot considerant-ho un perill... O potser és una defensa a les nostres pors, o potser les dues coses alhora.

Quantes vegades no hem sentit la frase: així s'ha fet sempre i no té per què

canviar, i tu no ets ningú per dir-me el que puc fer i menys a casa meua. Si senyor, a la propietat privada la llei li concedeix un dels drets fonamentals. Però la llei també protegeix el bé públic. I aquí sí que cadascun de nosaltres podem tenir-hi part. És bo que mantinguem els costums i tradicions d'un poble, però és necessari que canviï la mentalitat de les persones en la mesura que canvia el nostre entorn tant físic com social. Avui en dia no es poden continuar malgastant recursos com s'ha fet darrerament. Des de molt antic l'home ha necessitat el medi i se n'ha aprofitat fins a sobreexplotar-lo. Al segle XXI val la pena que, amb la ciència que sabem i amb la tecnologia que tenim, les aprofitem per buscar el nostre benestar sense malmetre l'escenari que en definitiva és el que ens permet viure.

És falsa aquella idea que tot el que es feia abans era bo; però també és cert que avui hi ha molta demagogia entorn al tema que envolta el medi ambient. Actualment ja no patim el medi sinó que en gaudim i som molts a fer-ho i diferents les sensibilitats amb què es fa. Així com és positiu que es mantinguin alguns costums és imprescindible que ens adonem que res és blanc o negre sinó que hi ha molts diferents matisos. Per tant, no es pot matar tot el que és gras.

BÚSTIA

Si us manca algun del números endarrerits de PERXADA els podeu comprar a "La Gabella"

c/ Major, 6 - 17401 Arbúcies - 972 86 09 08

Activitats Municipals

INAUGURACIÓ DE LES OBRES DE REMODELACIÓ A LA LLAR DE JUBILATS

El divendres 17 de març, van tenir lloc els actes d'inauguració de les obres de remodelació de la Llar de Jubilats.

Aquestes obres, iniciades la tardor de l'any 1999, han suposat una important millora del conjunt d'espais d'aquest emblemàtic edifici

del segle XIX. Una infraestructura que en el moment de la seva construcció es va concebre com a centre de cultura i

esbarjo i que arrel de la gran reforma de l'any 1982, en què es convertí en la seu de l'Associació de Jubilats i Pensionistes d'Arbúcies, ha servit per encabir-hi un ampli conjunt d'activitats: xerrades, teatre, concerts, congressos, etc.

Actualment les limitacions arquitectòniques d'alguns dels espais, així com la necessitat de reforçar-ne l'estructura, han estat la clau d'aquesta remodelació, amb la qual s'ha aconseguit millorar notablement alguns dels seus àmbits més importants, com són el teatre i la sala polivalent del soterrani.

L'acte d'inauguració va ser presidit per la Consellera de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya Sra. Irene Rigau, i va comptar amb la presència, a més de les autoritats locals, del Ponent de Benestar Social de la Diputació de Girona, Sr. Joaquim Rovira, el President del Consell Comarcal de la Selva, Sr. Joan Puig i el vicepresident de la Fundació "la Caixa", Sr. Alejandro Plasència.

El programa de la inauguració es va iniciar a la 1 del migdia amb una recepció a la casa de la Vila, seguidament es va portar a terme la visita a les instal·lacions de la Llar, i finalment, a les 5 de la tarda va tenir lloc una escenificació a càrrec del taller de teatre "Cal Xic", sota la direcció de Daniel Martí.

Fotos: Garriga

7ª FESTA DE L'ESPORT ARBUCIENC

Els dies 17, 18 i 19 de març, van tenir lloc els actes de celebració de la 7a FESTA DE L'ESPORT ARBUCIENC.

El conjunt d'activitats va iniciar-se amb diferents partits de bàsquet al Poliesportiu, a càrrec d'equips de l'IES Montsoriu, i amb la ja tradicional milla urbana al carrer Camprodon.

Al llarg dels tres dies es van portar a terme prop d'una vintena d'activitats organitzades per les diferents entitats: xerrades, exhibicions de diferents esports, esports d'aventura, a més dels partits de competició en què regularment participen els clubs arbuciencs.

L'acte central de la celebració va ser el Ball al Poliesportiu, que va tenir lloc el dissabte dia 18 i que va anar a càrrec de l'orquestra SELVATANA. A la mitja part del ball hi va haver una exhibició d'aeròbic infantil i l'entrega de trofeus a persones rellevants dins el món esportiu de la vila. Enguany els guardonats van ser: Pere Canaleta i Teresa Juanola, amb un reconeixement a Sandra Blanco com a campiona d'Espanya de judo i al CDA, en el seu 40è aniversari.

El diumenge dia 19 de març va tenir lloc la inauguració de la remodelació de la pista superior del poliesportiu. Una remodelació que a partir d'ara ha de permetre

Foto: Garriga

augmentar la capacitat d'una instal·lació, que en els darrers anys s'havia mostrat insuficient davant la gran demanda a què es veu sotmesa per part del conjunt d'entitats i clubs esportius que la utilitzen.

Finalment, i dins la programació de la Festa, el divendres 24 de març, va tenir lloc una xerrada informativa sobre medicina esportiva organitzada per l'EFA.

OBRES DE PAVIMENTACIÓ DE LA CARRETERA DE JOANET

Una de les principals reivindicacions dels habitants del nucli de Joanet en els darrers anys, ha estat sens dubte la de la millora de la carretera d'accés al poble.

Aquesta millora és un compromís pres per les administracions, arrel de la construcció de l'Eix Transversal, i davant el fet, que els mateixos veïns van decidir en el seu moment no disposar d'una sortida directa a aquesta carretera. Com a contrapartida, es va adoptar l'esmentat compromís de millorar l'accés que partint de la

carretera GI-550 arriba a Joanet.

Les obres ara finalitzades, es van portar a terme entre els mesos de novembre de 1999 i març de 2000, amb una aturada el mes de gener, ja que el fred d'aquestes setmanes d'hivern, no permetia l'adherència dels paviments.

Aquestes obres han consistit, seguint el traçat original, en la pavimentació de tot el recorregut, juntament amb la millora de la xarxa de drenatges i una nova senyalització.

El pressupost d'execució de les obres ha estat de 38.382.272'-PTA,

finançades per la Direcció General de Carreteres de la Generalitat de Catalunya.

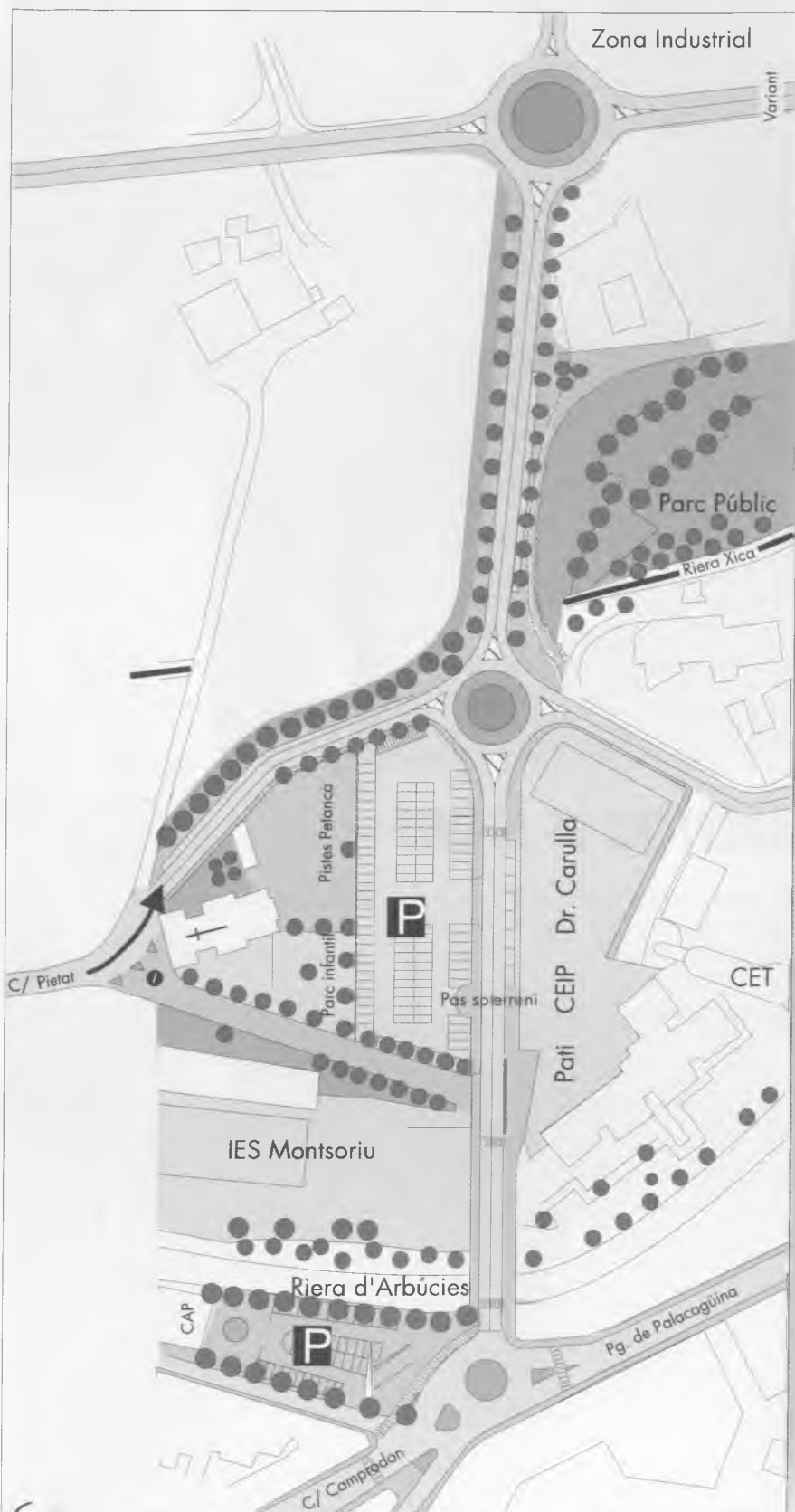

Foto: AHMA

Activitats Municipals

OBERTURA AL TRÀNSIT DEL NOU VIAL I REMODELACIÓ DE LA CIRCULACIÓ

En el transcurs del mes de febrer va tenir lloc l'obertura a la circulació del nou vial d'enllaç entre la variant i els tres camins.

Paral·lelament a l'obertura d'aquesta nova via s'estan portant a terme les tasques de finalització del conjunt de l'obra, entre les quals cal destacar, les voreres i el nou passeig que transcorre al llarg del vial, així com les obres d'acabament del pas soterrani d'accés a l'escola Dr. Carulla.

Aquest conjunt d'obres, juntament amb la finalització del nou Parc Públic i l'enjardinament de les rotondes, és previst, segons fonts municipals, que estigui definitivament enllestit a finals del mes de juny d'aquest any.

Amb això s'haurà posat punt i final a una de les obres més importants desenvolupades a la nostra Vila, en la qual s'han invertit més de 150 milions de pessetes i s'hi ha treballat durant gairebé 2 anys.

CANVIS EN LA CIRCULACIÓ

Un dels objectius més importants que es pretenien amb el desenvolupament d'aquesta nova infraestructura, era sens dubte el de la millora de la circulació en aquest sector del nucli urbà.

En aquest sentit s'han previst un conjunt de

canvis, entre els que cal destacar la nova circulació en el sector del carrer Sorrall i el carrer del Pont. Amb aquesta remodelació l'accés al Sorrall queda restringit als veïns i en sentit contrari al que es feia fins ara, o sigui partint de la placeta de can Reus. Al mateix temps queda prohibit l'accés al carrer del Pont des de la carretera de Viladrau i Sant Hilari.

Finalment i per tal d'evitar la concentració de la circulació en el sector Mages i Pietat queda igualment prohibit l'accés al carrer Sant Hilari des de la carretera Viladrau-Sant Hilari.

120 NOUS APARCAMENTS

Una de les millores que ha comportat la construcció del nou vial, ha estat la de la construcció de noves places d'aparcament.

Amb el nou pàrquing ubicat al costat de la capella de la Pietat, s'ha aconseguit espai per a un centenar de cotxes i 40 motos, a més d'una vintena més d'aparcaments en zones adjacents.

NOTÍCIES BREUS - ACTIVITATS

LES ELECCIONS AL CONGRÉS DE DIPUTATS 2000

El diumenge, dia 12 de març van tenir lloc les eleccions al senat i al congrés de diputats a Madrid. Els resultats d'aquesta consulta a la nostra Vila van ser:

PARTIT	VOTS 1996	VOTS 2000
CiU	1545	1367
PSC-PSOE	850	417
PP	309	365
ERC	266	416
IC	108	58
EUiA	-	60
Altres	17	36
	1996	2000
Cens Electoral	3.898	4066
Nombre de votants	3.117 (79.96%)	2761 (67.27)
Vots en blanc	5	31
Vots nuls	17	11

EXPOSICIÓ FOTOGRAFIES ARXIU BANCELLS

Del 4 al 16 d'abril, ha tingut lloc a la sala d'exposicions temporals del Museu Etnològic del Montseny, La Gabella, l'exposició MEMÒRIA GRÀFICA D'ARBÚCIES 1930-1960.

FOTOGRAFIES DE JOSEP BANCELLS.

El material procedent de l'Arxiu de la Família Bancells, és una mostra d'alt valor històric, tant per l'època que representa, com per la més que notable qualitat de la major part de les imatges.

El dia 8 d'abril va tenir lloc la signatura de l'acta de dipòsit del material fotogràfic de l'exposició al Museu Etnològic del Montseny.

exposició

MEMÒRIA GRÀFICA D'ARBÚCIES 1930-1960

FOTOGRAFIES

ARXIU JOSEP BANCELLS

Del 4 al 16 d'abril de 2000

Organitzen:

museu etnològic
del montseny

LA GABELLA
arbúcies

AJUNTAMENT
D'ARBÚCIES

FAMÍLIA BANCELLS

XVIIè CICLE DE DIVULGACIÓ MUSICAL

Enguany es porta a terme la dissetena edició del Cicle de Divulgació Musical. La programació prevista, de set concerts, abasta diferents estils i es caracteritza, com ja és habitual, per l'alta qualitat dels intèrprets. En aquest sentit els espectacles, grups i solistes seleccionats han estat: BAOBAB, QUARTET HERMAN, NEW ORLEANS JAZZ & TAP, ALBADA OLAYA, CAMERATA DE MÚSICA CATALANA DEL SEGLE XXVIII, EL MILLOR DE LA TENORA i el concert de cloenda de l'ESCOLA DE MÚSICA D'ARBÚCIES.

El preu d'abonament als 7 concerts és de 500 pessetes, i l'entrada individual a cadascun de 200.

BRIGADA AGERMANAMENT ARBÚCIES-PALACAGÜINA

Fins el dia 30 d'abril de 2000 resta obert el període d'inscripcions a la Brigada 2000 a Palacagüina. Les Jornades de formació se celebraran els dies 6 i 20 de maig, a la Fontana d'Or de Girona i el dia 13 de maig al Museu Etnològic del Montseny, La Gabella d'Arbúcies. Per a més informació cal posar-se en contacte amb l'Ajuntament d'Arbúcies tel. 972 86 00 01.

IV JORNADES GASTRONÒMIQUES DE QUARESMA

El dimarts, dia 28 de març, va tenir lloc la presentació de les IV JORNADES GASTRONÒMIQUES DE QUARESMA, organitzades per l'Agrupació de Restauradors i Hostalers d'Arbúcies.

L'acte de presentació, celebrat al restaurant Les Magnòlies, i que va comptar amb la presència del president del Consell Comarcal de la Selva, Sr. Joan Puig, va ser una bona mostra de l'alt nivell gastronòmic que en els darrers anys està assolint la nostra Vila i de l'impuls, que per part dels restauradors, està tenint el sector turístic arbucienc.

Aquestes jornades, en les quals hi participen 5 restaurants i 7 bars, s'han portat a terme sota el lema de la cuina dels colors, entre els dies 1 i 24 d'abril.

Els problemes d'Arbú

Basant-nos en l'article "La situació ambiental, social i econòmica de la vila en el marc del Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat (PALS)", aparegut en l'últim número d'aquesta revista, PERXADA ha considerat oportú demanar a sis persones de diferents edats i professions quina és la seva percepció particular sobre els principals problemes de la vila d'Arbúcies

En el darrer número de PERXADA, *Minuartia* va presentar, en forma d'article, les principals conclusions que va

extreure a través d'una enquesta telefònica realitzada a 202 arbucienques i arbucienques. En aquesta, els consultats opinaven

sobre la situació ambiental, social i econòmica de la Vila.

Les conclusions més importants a les quals va arribar *Minuartia* són una valoració positiva de la situació social i econòmica, especialment alta en relació a la solidaritat internacional i menys satisfactòria pel que fa a la seguretat ciutadana; una avaluació positiva de l'estat del medi ambient, en especial relació a l'entorn natural i atmosfera (malgrat l'existència d'una percepció negativa del nivell de trànsit); un respecte generalitzat pel medi ambient i l'entorn natural, tot i els problemes de transport públic; i per últim, una baixa participació en la defensa del medi ambient, malgrat l'interès persistent en estar informat i denunciar les agressions.

A més d'aquesta enquesta, *Minuartia* també va realitzar dues sessions, una primera dirigida als ciutadans i entitats de la Vila i una segona dirigida als sectors econòmics, amb la finalitat de presentar el procés del PALS i de

discutir quins eren els principals punts forts i febles de la vila, així com les principals oportunitats i amenaces que intuïen per al futur del poble.

CADA PERSONA, ENTITAT O COL·LECTIU ES UN MON

Es en aquest sentit on cal destacar les diferents percepcions que es tingueren segons si els participants en la discussió foren agents socials i ciutadania o si foren agents econòmics. A més a més, cal afegir que entre els agents econòmics, també s'observa la divisió del col·lectiu entre el agents empresarials i els rurals.

Així, pel que fa a les oportunitats del poble que es poden explotar, ambdós col·lectius diferien molt en les seves respostes. Per una part, els agents socials i ciutadania col·locaren com a "oportunitats" els equipaments d'educació

Arbucies: sis opinions

ambiental, el potencial social sensibilitzat, el turisme de qualitat, l'afavoriment de places hoteleres, la consecució d'una escola de carrosseria i els espais naturals qualificats. En canvi, els agents econòmics definiren com a "oportunitats" l'accés més directe a l'autopista i la definició de la filosofia del poble amb l'elaboració dels PALS.

Per contra, quan parlem dels punts forts del poble, tots dos col·lectius coincideixen a indicar aspectes relacionats amb el medi ambient. Els agents econòmics consideren que aquestes són la qualitat de l'entorn natural i la qualitat de l'aigua de rec i els productes agrícoles. Alhora, els agents socials i ciutadania consideren que els principals punts forts de la vila són, entre d'altres, un poble que està net, la diversitat de paisatges i una explotació forestal modèlica.

Les amenaces presentades per ambdós col·lectius són diverses, però en termes generals, estan relacionades amb el medi ambient i l'efecte nociu que hi poden tenir les indústries.

Per finalitzar, els agents socials i la ciutadania, per un costat, i els agents econòmics, per altra, discutiren i plantejaren una llarga llista de punts

febles que presenta el nostre poble. Ambdós col·lectius coincidiren en plantejar com a principals problemes la manca d'aigua (i per tant la necessitat de regular-ne la seva explotació) i el trànsit i una xarxa vial deficient. Per contra, diferien en aspectes relacionats amb el món laboral. En aquest sentit, mentre que els agents socials i ciutadania, plantejaren com a punt feble l'existència de treball en males condicions, els agents econòmics apuntaren la manca de mà d'obra.

A continuació, sis persones del poble, ens presenten, a manera de comentari breu, quins són, per ells, els principals punts febles de la vila d'Arbúcies. El fet que els escollits siguin de diferents edats, professions i visquin, fins i tot, en indrets diferents del municipi, ens dona la possibilitat d'observar perspectives molt diferents i, no per això, menys valuoses.

ANNA FELIPE
JORDI GOÑI
JORDI TURA

ADELINA RODRIGO I GARCIA

Mestressa de casa.

Com a dona que no visc al centre del poble i que no tinc cotxe, el primer problema que se'm presenta és anar a comprar, doncs és al centre on es concentren la major part de les botigues.

De les obres em molesta l'ocupació de voreres per part dels constructors, que durant mesos obliguen als vianants a anar pel mig del carrer. També crec que falta coordinació en les obres públiques per no haver d'anar obrint i tancant carrers tant sovint.

L'altra problema amb el que em trobo és el deficient transport públic. Si no tens cotxe, anar a Girona, Barcelona, i sobretot a Vic, que amb l'Eix està a mitja hora, és complicat. Trobo que falta informació i la coordinació amb els horaris de trens és dolenta. Amb una millora d'aquests serveis, de ben segur no s'hauria d'utilitzar tant el cotxe.

CONXITA GISBERT I PELEGRI

Administrativa

Els arbucienços som afortunats de tenir un entorn natural tan meravellós. Passejar pels corriols que envolten el poble és tot un privilegi si no fos perquè, de cop i volta, se'm glaça el cor quan, corrent i lladrant, un gos deslligat comença a saltar el meu costat sense que el seu propietari, 10m darrere seu i amb un somriure d'orella a orella, faci res per evitar-ho.

Respectem la natura i respectem els altres. Tots, petits i grans, hem de poder passejar sense ensurts d'aquesta mena i sense por de posar el peu damunt la catifa d'excrements que ens han deixat al bell mig del camí.

LLUÍS DANÍS I BOFILL

Jubilat

En general s'abusa de circular amb cotxe: aparcaments en doble fila, sobre les voreres, tot i tenir garatge s'aparca al carrer... Crec que seria millor fer més carrers de vianants, a més dels actuals i dels previstos al carrer Sorral i l'Havana, seria bo que ho fossin Magnes i Pietat, per no dir el Castell que té la dificultat de fer l'enllaç amb la Plana i els carrers Montseny i Domènec Refart.

També crec que caldria reorganitzar la circulació pel carrer Camprodon, eixamplant les voreres, i amb un sol vial al mig, amb aparcament paral·lel a les voreres en trams de 3 o 4 aparcaments, intercalant la vorera en una llargada de dos o tres metres fins el vial de circulació. Aquest mateix suggeriment es podria aplicar a la Carretera Nova, des del Castell a la Farga, amb direcció única. Caldria també millorar el tema d'aparcament a l'entrada de la Vila per la banda de Viladrau i Sant Hilari. Al mateix temps cal que ens anem mentalitzant i autoeducant per ser capaços d'aplicar les conclusions que surtin del PALS.

BERTA CHICO I JULIÀ

Llicenciada en biologia

És difícil abreujar les mancances d'Arbúcies en quatre línies tan sols. Tinc 24 anys i és l'edat més idealista i ambiciosa d'una persona. Acabes la carrera i t'adones del bestial centralisme abocat a Barcelona. Fins i tot Girona té grans buits. Malgrat ser un poble on no falta feina a ningú, els acabem de sortir de la universitat ens veiem obligats a projectar el nostre futur fora de la vila. Això no és problema únic d'Arbúcies. Falten espais de lleure i cultura: un bon cinema (no per això ha de ser gran), una BIBLIOTECA (no en tenim, perquè si del que hi ha Can Cornet se'n diu biblioteca: els gestors de la cultura arbucienca són molt ignorants). Falta, sobretot, tolerància perquè molts dels que prediquen la solidaritat són els més sectaris. També hi sobren coses, evidentment; xafarderies (xafarders/res); si tothom tingués prou feina a casa seva procuraria més pels "seus" i serien més TOLERANTS amb el que fa el veí.

JOSEP GUYAL I MARINÉ

Restaurador

Faré referència a tres problemes que estan estretament lligats amb la meva activitat comercial. El primer d'ells, i per mi el principal, és el de la inseguretat ciutadana existent durant la nit. Crec que és un problema que no està gens resolt ni en l'àmbit local (policia local) ni a nivell supramunicipal (mossos d'esquadra).

Així mateix, també penso que l'existència de l'Eix Transversal, si bé per un costat ha representat una millora de les comunicacions del poble, per una altra banda ha afavorit que la gent d'Arbúcies, a l'hora de passar el seu temps lliure, marxi fora molt més fàcilment que temps enrere.

Finalment, un tercer problema important és el de la manca d'una infraestructura adequada per tal que la gent que visita Arbúcies hi faci una estada mínimament llarga.

LLUÍS RIBERA I SITJES

Metal·lista

Un dels principals problemes del poble és l'estat en què es troba la riera d'Arbúcies: cada cop hi baixa menys aigua (i un afluent seu, la Riera de les Truites, està gairebé sec); pateix una desviació constant del seu escàs cabal que, tot sovint, no s'aprofita; no és estrany trobar en les seves vores: plàstics, papers, llaunes, etc. Si en l'època que estem (principis de primavera) ja és un problema evident, crec que la situació s'agreuja més endavant. Es pot donar el cas que, quan arribi la part més eixuta de l'any, la riera s'assequi.

Un altre problema és el de la manca d'aparcaments. Caldria fer més zones blaves en el centre del poble, així com vigilar que allà on ja n'hi ha es produeixi de veritat una rotació de vehicles, ja que hi ha llocs on els cotxes s'hi estan molt més temps del permès però ningú els sanciona.

Diagnostificant l'estat ambiental d'Arbúcies

Després d'haver realitzat una àmplia recopilació d'informació ambiental al llarg dels darrers mesos, així com l'enquesta i sessions de percepció ja comentades en el darrer número PERXADA, us presentem a continuació aquells elements més significatius que s'han detectat en relació al cicle de l'aigua, els residus i l'energia al municipi.

Aquesta anàlisi, realitzat en el marc de la redacció del Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat (PALS) d'Arbúcies, constituirà una vegada finalitzada una radiografia general dels principals aspectes ambientals, econòmics i socials que han de constituir la base per al disseny del PALS. Us avancem a continuació els primers resultats.

MODERAT ÍNDEX DE PRODUCCIÓ DE RESIDUS URBANS AMB POTENCIALITATS PER A INCREMENTAR FORTAMENT EL SEU RECICLATGE

La producció de residus urbans per habitant i dia durant l'any 1999 ha estat d'1,29 quilos, valor lleugerament inferior a la mitjana catalana (1,35), i que es manté força estable des de l'any 1996. De tot el conjunt de residus que generen els arbucienecs cada dia en els seus

habitatges, més d'un 70 % és valoritzable, com ara el paper, vidre o la matèria orgànica.

El percentatge de recollida selectiva assolit l'any 1999 va representar el 10,5 % del conjunt de residus urbans generats, que malgrat trobar-se encara per sota dels valors objectiu marcats per la legislació per l'any 2001, és clarament superior al valor mig que es dona a Catalunya (4,9 %) i ha presentat una clara progressió al llarg dels darrers anys.

Arbúcies ha incorporat recentment i de forma progressiva els mecanismes i infraestructures - locals o comarcals - necessàries per avançar clarament cap a un model de gestió dels residus urbans basat en el reciclatge, i per tant amb criteris de sostenibilitat. La posada en marxa de la deixalleria o la possibilitat de recollir de forma selectiva la matèria orgànica per sotmetre-la a un procés de compostatge posterior constitueixen sens dubte una gran oportunitat pel municipi. Una certa millora en els mecanismes i infraestructures de recollida de la fracció orgànica, així com la plena implicació de la ciutadania són elements bàsics per permetre avançar en aquesta direcció.

INCIDÈNCIA MODERADA DELS RESIDUS AGRARIS, INDUSTRIALS I DE LA CONSTRUCCIÓ, MALGRAT LA NECESSITAT DE MILLORAR LA SEVA GESTIÓ I CONTROL

Degut a l'escassa importància econòmica de l'activitat agrària al municipi, la incidència dels residus generats per aquest sector és pot considerar limitada. Tenint en compte la producció de residus ramaders i la superfície agrícola existent on aplicar-los s'observa que no existeixen excedents d'aquests residus que puguin afectar a l'aqüífer per aplicacions excessives.

El sector industrial local, malgrat la seva importància econòmica i incidència en altres aspectes ambientals, no és especialment

impactant en relació als residus que genera. Les principals indústries generadores de residus fan la seva Declaració de residus i més d'un 60 % d'aquests residus declarats són valoritzats. Cal destacar en qualsevol cas l'alt nombre d'indústries locals que no fan la Declaració a la Junta de Residus, i que malgrat no representar probablement un percentatge superior al 20 % de la producció total, sí que dificulta el seu control i correcte tractament.

La producció de runes, que com en la majoria dels municipis constitueix una part important dels residus totals generats, no presenta un impacte especialment intens a l'entorn, tot i que la manca de control de la producció de les runes per part de l'ajuntament limita la seva correcta gestió.

EVOLUCIÓ DEL PERCENTATGE DE RECOLLIDA SELECTIVA RESPECTE EL TOTAL DE RESIDUS MUNICIPALS GENERATS

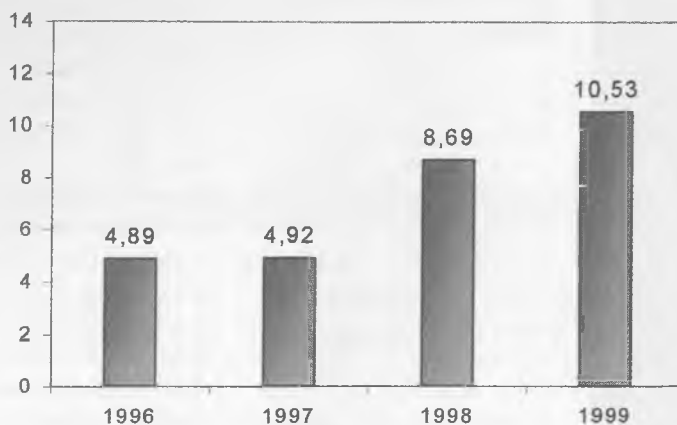

Figura 1: Evolució de recollida selectiva respecte el total de residus municipals generats. Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Consell Comarcal de la Selva.

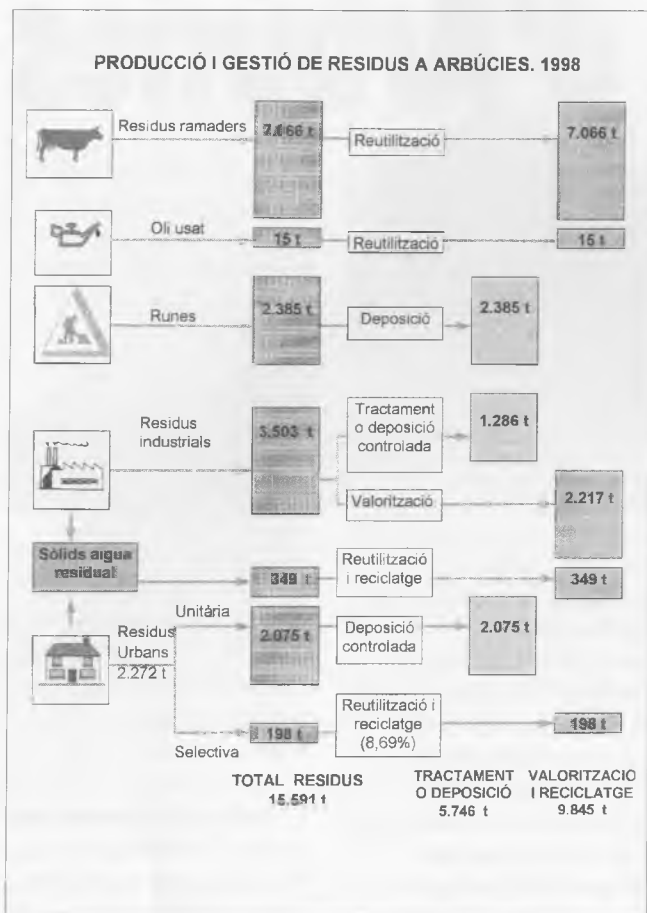

Figura 2: Producció i gestió dels residus generats al municipi d'Arbúcies. 1998.
 Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Ajuntament d'Arbúcies, Consell Comarcal de la Selva, CATOR i Junta de Residus.

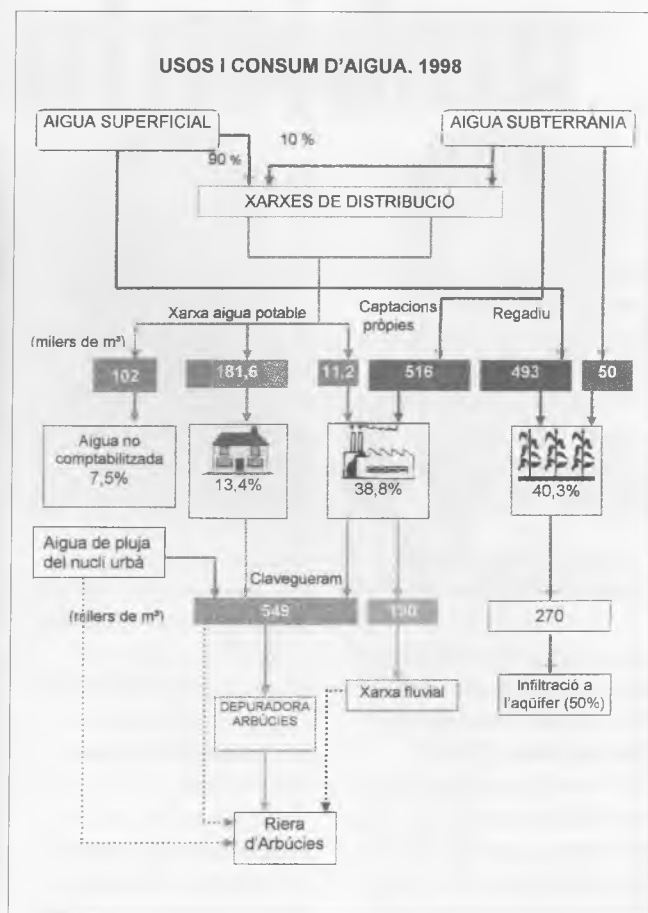

Figura 3: Usos i consum d'aigua. 1998.
 Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Ajuntament d'Arbúcies, Junta de Sanejament i SOREA.

BONA QUALITAT DE L'AIGUA D'ABAÏTAMENT DEL NUCLI URBÀ MALGRAT LES PROBLEMÀTIQUES TEMPORALS EN CERTS SECTORS DEL MUNICIPI I LES DEFICIÈNCIES DE LA XARXA

Per la seva privilegiada localització al bell mig de la conca de la riera d'Arbúcies i vessant nord del Montseny, Arbúcies gaudeix d'uns recursos hídrics que permeten que la major part de l'aigua d'abastament del nucli urbà es faci amb aigües superficials de bona qualitat de la zona alta de la conca.

Es tracta d'aigües amb baix continguts en sals i que no es troben afectades per activitats humanes. Malgrat la qualitat dels recursos existeixen deficiències significatives a la xarxes d'abastament que incideixen negativament sobre la qualitat final del aigua de consum amb problemes puntuals de terbolesa i cloració deficient. Un altre aspecte destacable són les pèrdues d'aigua que es produeixen a la xarxa d'abastament i que assoleixen un valor de l'ordre del 35 al 40 % de l'aigua que entra a la xarxa. Tot aquest conjunt de deficiències fan necessàries el desenvolupament de noves infraestructures com la construcció de nous

dipòsits, l'adequació de la resclosa del rec del molí, instal·lació de filtres, canviar les canonades d'impulsió i distribució, i eliminar progressivament les escomeses de plom. Algunes d'aquestes infraestructures es troben ja en construcció. Les urbanitzacions del Colls, Fogueres de Montsoriu, Joia del Montseny, el Mirador i el Palau disposen de xarxa particular de distribució d'aigua a partir d'aigües subterrànies de pous. La qualitat de les aigües no compleix sovint la normativa tècnico-sanitària per deficiències en la cloració, així com per problemes puntuals per nivells excessius de manganès i fluor.

IMPORTÀNCIA ESTRATÈGICA DELS RECURSOS HÍDRICS AL MUNICIPI AMB NECESSITAT D'UNA GESTIÓ I CONTROL MÉS ACURAT I COORDINAT DELS SEUS USOS

L'aquífer de la riera d'Arbúcies està sotmès a una important explotació dels diferents sectors d'activitats (embotelladores, altres indústries, agricultura o consum domèstic) sense un coneixement del volum d'extracció global, ni la disponibilitat d'aigua de l'aquífer. Tot i que està constituïda la Comunitat d'usuaris de la conca de la

riera d'Arbúcies, aquest organisme no actua com a regulador de les extraccions, ni està vetllant pel manteniment òptim dels nivells freàtics. Aquesta manca de regulació i de coordinació amb tots els usuaris dificulta la presa de decisions destinades al manteniment de l'aqüífer. El balanç hídric de la conca – diferència entre entrades i sortides – és positiu, però degut a què la compensació entre anys plujosos i secs és quasi nul·la i l'alta concentració de consum a l'estiu, fa que els cabals d'aigua de les rieres a l'època estival quedi molt afectat. L'existència d'importants captacions i recs amb aigua superficial, unit a l'elevada demanda domèstica i industrial constitueixen sens dubte els aspectes clau que ho condicionen i que requereix d'un adequat control i regulació.

ALTA COBERTURA DEL SANEJAMENT DE LES AIGÜES, MALGRAT L'EXISTÈNCIA DE DEFICIÈNCIES A LA XARXA DE CLAVEGUERAM, COL·LECTORS I FUNCIONAMENT DE LA DEPURADORA

La major part de les aigües residuals són tractades adequadament a la depuradora, excepte petits sectors i nuclis dispersos que disposen d'altres tractaments o en casos molt puntuals aboquen directament a llera pública. Cal destacar en qualsevol

cas les deficiències en algunes zones de la xarxa de clavegueram i col·lectors, amb un alt nivell de pèrdues, baixa capacitat d'evacuació en èpoques de pluja i increments elevats d'aigua fluvial que dificulta la depuració de les aigües. Alguns dels projectes recentment aprovats per l'Agència Catalana de l'Aigua resoldran bona part d'aquestes deficiències. En relació a la depuradora, les principals deficiències són els alts nivells de nitrogen i fòsfor que arriben a l'estació, i que malgrat el tractament realitzat no impedeixen que les aigües de sortida tinguin nivells de nitrogen i fòsfor superiors als màxims permesos. L'elevada concentració d'aquests elements fan preveure que existeixen abocaments, previsiblement d'origen industrial, que fan augmentar la càrrega contaminant de les aigües residuals.

La formació de fortes olors durant el procés de tractament de fangs és un altre problema percebut per la ciutadania i que afecta a les instal·lacions de la rodalia.

IMPORTANT INCREMENT DELS CONSUMS D'ENERGIA EN TOTS ELS SECTORS D'ACTIVITAT I BAIX US D'ENERGIES RENOVABLES

Seguint la mateixa tendència que a Catalunya, el consum d'energia a Arbúcies ha crescut els darrers anys a un ritme molt fort, al voltant o superior al 7 % anual tant en

electricitat com en combustibles. El creixement econòmic actual està relacionat directament amb aquest increment dels consums, que assolí l'any 1998 un valor de 1,65 tep/hab/any, lleugerament inferior a la mitjana catalana (1,8 tep/hab/any) (TEP=Tones Equivalents de Petroli). El principal sector de consum a Arbúcies és actualment l'industrial, amb un 37 % del consum total, tot i que seguit de molt a prop pel transport (33,2 %) i el sector domèstic (29,8 %). Del sector industrial cal destacar l'alta concentració del consum en poques empreses amb demandes d'energia molt gran i vinculades especialment al sector de les carrosseries. Del conjunt d'energia consumida, el 97,4 % s'ha

d'importar de fóra del municipi, sigui en forma d'electricitat, combustibles líquids o butà i propà, i no existeix cap indústria actualment que tingui implantat sistemes d'autoproducció o de cogeneració. La utilització d'energies renovables durant l'any 1998 va ser solament del 7,5 % del total d'energia consumida. Aquest percentatge prové de la part d'energia elèctrica que prové de centrals hidroelèctriques i de la part de combustibles sòlids vegetals (llenya), sense que existeixi cap instal·lació destacable d'aprofitament d'energia solar al municipi.

ESTEVE COLOMER
DAVID PON
ELENA RENUA
MINUARTIA. *Estudis Ambientals*

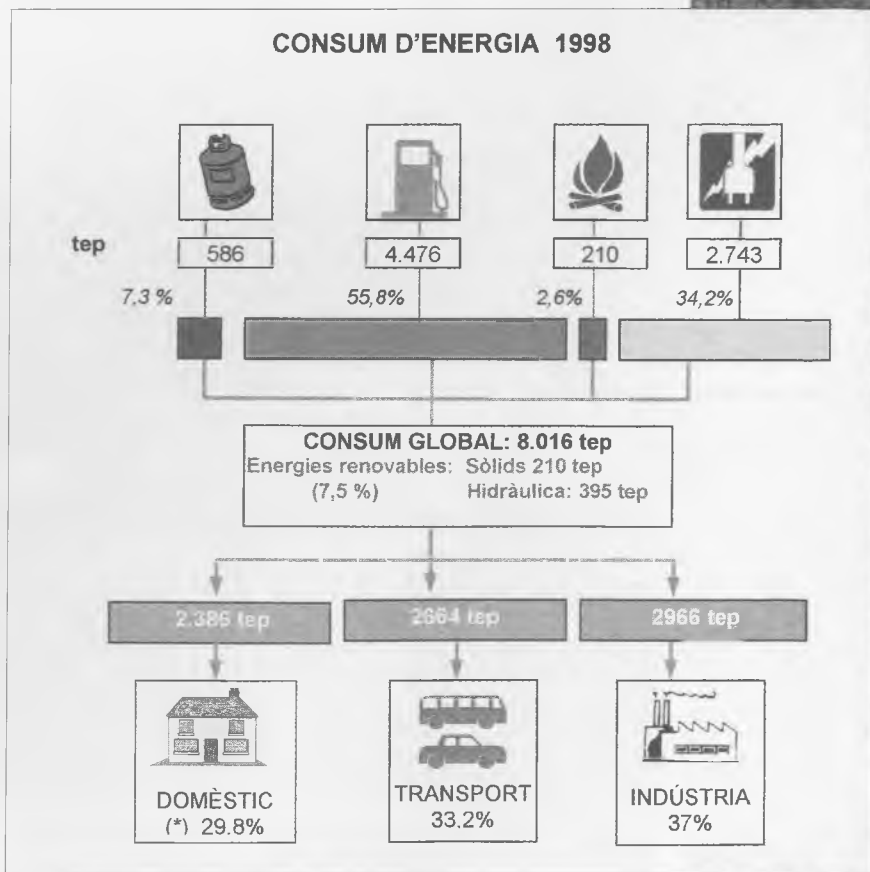

Figura 4: Consum d'energia del municipi d'Arbúcies. 1998.
Font: Elaboració a partir de dades de les companyies subministradores i l'Anuari Estadístic de Catalunya.

Migracions i educació

Venim del Nord, venim del Sud, de terra endins, de mar enllà... (Ll. Llach)

Uns, sense haver-ho triat ells, han hagut de deixar companys, familiars, coneguts, escola, unes maneres de fer, unes seguretats,... tot per, juntament amb la mare i germans, seguir el seu pare que només veien de vacances en vacances.

Arriben a unes aules noves, deixant les terres on han viscut part de la seva infantesa i alguns fins i tot l'inici de l'adolescència. I una vegada aquí, unes llengües desconegudes i dificultats de comunicació, uns costums diferents, uns valors i unes creences diferents, una escola amb una gran diversitat, on ells només n'hi aporten una part. A la nova llar, una cultura de portes endins, però unes cultures de portes enfora.

Uns altres han nascut aquí, però sovint els vola

la imaginació cap altres continents quan senten explicar –en una llengua ben diferent de la que aprenen a l'escola– que tenen uns avis que hi viuen i que un dia veuran els paisatges on els pares jugaven de petits.

Conservar orígens per no perdre identitat. Respectar els orígens per no ferir identitats. Adaptar i adaptar-se. Integració dins la societat d'acollida i convivència multicultural, aquest és el repte de les escoles d'avui. Aquest és el gran repte de la nostra societat.

Durant la dècada dels 90 i de manera progressiva les escoles arbucienques han anat rebent alumnes procedents de famílies immigrades. I més en aquests darrers anys que les lleis han permès el

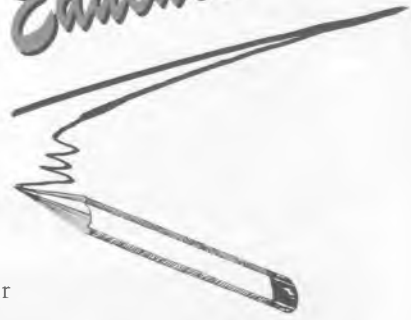
reagrupament familiar, és a dir, el pare que ja feia uns anys que tenia permís de treball finalment ha pogut aconseguir el permís de residència per a tota la família. Aquest fet, relativament recent a les nostres contrades, no és nou a Europa. Ni tan sols ho és en molts indrets de les comarques gironines. L'Alt i el Baix Empordà, amb un 6,4% i un 6,1% d'alumnes estrangers sobre el total, són les dues comarques catalanes que tenen un percentatge més elevat d'alumnes estrangers, la majoria procedents de la zona del Magrib. La comarca de la Selva, segons dades del curs 98/99, se situa en un 3%, lleugerament per sota de la mitjana de gironina que és d'un 3,6%. Els percentatges són un referent, però hem de tenir en compte que el

repartiment per localitats i en centres és molt desigual ja que va de no haver-n'hi cap o pocs –generalment centres privats– a acostar-se a un 20 %. Hi ha molta diferència i l'impacte és diferent segons les escoles. En el cas d'Arbúcies aquest darrer curs ha experimentat un salt significatiu, escolaritzant un 7'5% d'alumnes estrangers sobre el total, una vintena dels quals s'han incorporat al sistema educatiu català a partir del darrer setembre, i alguns ho han fet una vegada iniciat el curs. Si ho mirem per centres el repartiment és molt desigual ja que a nivell d'Infantil i Primària del Jardinet i CEIP Dr. Carulla registra un percentatge aproximat del 15 % i en el col·legi Vedruna és d'un 3,5%.

ALUMNES DE PROCEDÈNCIA DE FORA L'ESTAT / PARES IMMIGRANTS

	CEIP Dr Carulla					Vedruna	IES	Total Girona (*)
	95-96	96-97	97-98	98-99	99-00			
Nord d'Àfrica (Marroc-Magrib)	2	3	2	4	12		4	1549
Restat d'Àfrica (Senegal, Gambia)	10	14	17	14	17	5		283
Amèrica Llatina				5	7			272
Àsia (Índia)				2	5			89
UE (Portugal, Anglaterra)	4	5	4	5	6		3	601
Restat Europa (Kosovo, Polònia)					3	1		198

* Font: El Punt

Dintre d'un mateix centre també la distribució és desigual, segons edats i procedències. Al col·legi Vedruna els nens estrangers es concentren gairebé tots als cicles d'Educació Infantil (Llar d'infants i parvulari) Al Jardinet en aquest moments no hi alumnes estrangers perquè les famílies esperen a matricular-los a P3, moment en què l'escolarització és gratuïta. Al CEIP Dr. Carulla hi ha alumnes senegambians de P3 fins a 3r, mentre que els d'origen indú de P3 a 1r. Els alumnes marroquins i llatinoamericans estan repartits en els diversos cursos. Donat el poc nombre d'alumnes estrangers escolaritzats a l'institut no podem parlar de concentració en cap dels cursos, però sí que cal reflexionar sobre la dificultat que suposa (tan a l'ESO com al Cicle superior de Primària) el començar, als inicis de l'adolescència, una escolarització en una llengua desconeguda amb un alfabet poc conegut i amb un funcionament totalment diferent.

Per atendre aquests alumnes els centres estan buscant fórmules organitzatives i pedagògiques per a acollir-los, compensar les situacions desfavorables, però sense paternalismes. Cal reclamar a

l'administració ajudes i mitjans. Cal que la societat doni suport a iniciatives solidàries. També, entre tots, hem de reflexionar sobre els valors que ens mouen i les

actituds que adoptem. Ens hem d'adonar que s'està configurant una societat cada vegada més multiètnica i multicultural on la millor sortida és treballar per una major

justícia i reduir desigualtats.

JORDI PUJADAS I RIBALTA

COLÒNIES BLANQUES

Tots els alumnes de Primària del Col·legi Vedruna vam poder gaudir durant dos dies de gener d'una estada a Age, un petit poble vora Puigcerdà. Des d'aquest acollidor poblet portarem a terme un seguit d'activitats que consistiren en: Esquiar durant dos matins a les pistes d'Er-Puigmal, visitar Puigcerdà, capital de la Cerdanya, intercanvi amb l'Escola Vedruna de Puigcerdà i patinar sobre gel. Els objectius que ens havíem proposat foren assolits i podem dir que disfrutàrem de valent.

CARNAVAL

Enguany la festa de Carnaval al Col·legi Vedruna comença el 2 de febrer amb les consignes manades pel rei dels Pocasoltes. Ens va fer portar tota mena d'estrils: ulleres de sol, galledes o pales d'anar a la platja, mocadors al cap i davantal. Però la gran festa fou divendres 4 de febrer. Tots els alumnes, des dels més grans fins els més petits de la Llar es disfressaren amb els seus vestits confeccionats, la majoria, per ells mateixos. Seguidament vam fer una rua per alguns carrers de la Vila.

El darrer Carnaval

Foto: Arxiu Vedruna

L'IES MONTSORIU PUJA AL CASTELL DE MONTSORIU

A principis de març més de dos-cents alumnes de l'IES Montsoriu acompanyats d'una vintena de professors van fer una excursió a peu des de l'Institut fins el Castell. La nombrosa

expedició (259 persones), acompanyada per alguns vehicles de suport, va sortir del pati poc després de les 10 del matí seguint l'itinerari de Can Call, Can Pujató, Can Blanc, Can Pascual, Creu Roja i

ascensió al Castell passant pel Coll de Castellar. A la una del migdia tothom ja havia arribat i els nois i noies es distribuïren en 5 grups que acompanyats per guies del Museu Etnològic del Montseny La Gabella

van visitar les diferents dependències observant les restes i els resultats de les darreres excavacions. Després de dinar retornaren a les aules on se'ls lliurà un record de l'activitat.

Sota els murs del Castell.
Foto: Guzman

INTERCANVI ESCOLAR MONTSENY-CEVÈNNES

En el marc de l'agermanament dels parcs naturals i reserves de la biosfera del Montseny i les Cevènnas, un grup d'estudiants de francès de 2n i 3r d'ESO de l'IES Montsoriu han anat a retornar la visita als companys correspondents de l'institut de Sant Jean du Gard, on és la zona de Florac, vila agermanada amb Arbúcies. Del 22 al 29

de març han conviscut amb les famílies, han visitat el parc i diverses ciutats i museus de l'entorn. Durant el primer trimestre els francesos van fer estada a la nostra Vila compartint sostre i companyia. Aquesta activitat ha estat subvencionada per les Diputacions de Barcelona i Girona, el Consell Comarcal i l'Ajuntament d'Arbúcies.

CONDUIR AMB CARNET HOMOLOGAT

En aquest article s'exposa el *Projecte de suport de llengua* per a persones amb poc domini del català i del castellà per a facilitar-los la comprensió del llenguatge específic del codi de circulació i, en conseqüència, l'obtenció del permís de conduir.

ANTECEDENTS

El moviment migratori no són cap novetat. Des de temps immemorials les persones s'han traslladat d'un lloc a un altre, a vegades per a cobrir necessitats bàsiques, a vegades per cercar riqueses i nous dominis o atrets per maneres de viure diferents. Actualment s'estan donat fluxos de països del Sud a països del Nord. Les causes, ja les sabem: recerca de feina i atracció d'unes condicions de vida millors i necessitat de mà d'obra en les feines més dures i amb menys qualificació.

Moltes de les persones immigrants que conviuen amb nosaltres van establir-se a les nostres contrades fa temps, altres més recentment, provinents de fora dels països que formen la Unió Europea. I treballar aquí sovint implica una necessitat: la de poder traslladar-se al lloc on s'aconsegueix la feina. Una de les dificultats que s'estan trobant aquests darrers anys és la de la validesa del seu carnet de conduir. Són persones que com a viatgers o turistes poden circular per les nostres carreteres, però una vegada són residents el permís de conducció del seu país no els és vàlid aquí.

Aleshores sorgeix la necessitat de passar l'examen de circulació, amb tots els matisos i expressions que comporta el vocabulari específic i la comprensió de les normes, uns exàmens farcits de precisions i paranys lingüístics (si no, penseu en les paraules vehicle immobilitzat, detingut, parat, estacionat i el vulgar aparcats). En el seu cas però cal afegir-hi una altra barrera: la barrera que suposa fer-ho amb una llengua poc coneguda, en el millor dels casos. Tothom ha de passar per l'autoescola, és la seva feina i ningú la pot discutir, però

la seva funció és ensenyar el codi de circulació, no ensenyar llengua.

De les dificultats però cal veure'n oportunitats. I per això s'han posat en marxa programes de suport de llengua per a persones immigrants per a superar les barreres de comunicació que els impedeix l'adquisició del carnet de conduir i allhora facilitar-los la integració i l'aprenentatge de la llengua. L'Escola d'adults, amb els seus professionals, ha incorporat en el seu programa d'alfabetització temes del codi de circulació com a centres d'interès i ensenya a llegir i a escriure

a partir del vocabulari i de les expressions de la circulació. Però i els que estan alfabetitzats?

EL PROJECTE DE SUPORT A ARBUCIES

Per respondre a la pregunta anterior és on s'ha vist una necessitat que no podia resoldre's des del punt de vista professional (autoscola i escola d'adults): el suport de llengua per a persones amb poc domini del català i/o castellà amb la finalitat

Imatge de les classes nocturnes.
Foto: J. Camps

ENTITATS I COL-LABORACIONS EN EL PROJECTE

L'aportació de l'Associació de voluntaris (formada per persones a títol individual o com a integrants de l'Associació de jubilats i de Càritas) és de dues persones voluntàries que imparteixen les classes, preparant i fent un total de 4 hores setmanals repartides entre dilluns i dijous. A més reben assessorament i assisteixen a reunions de coordinació. Altres voluntaris ajuden en aspectes de gestió i donen recolzament puntual. També hi ha contactes amb el voluntari que fa aquest servei a Sant Hilari Sacalm.

Per la seva banda, l'Escola d'adults realitza les tasques que li són pròpies, partint de l'alfabetització. A l'inici del curs va realitzar una prova per a adscriure els alumnes no alfabetitzats a l'escola i els mínimament alfabetitzats al grup de suport. La Regidoria d'Educació ha adquirit uns vídeos que simulen els exàmens audiovisuals que hauran de fer els alumnes. L'Ajuntament, com a responsable, assumeix les fotocòpies del grup de suport. Tots els alumnes del grup de suport són considerats alumnes de l'Escola d'adults, han hagut de pagar la mateixa matrícula i disposen d'un carnet que els acredita com a tals.

La secció local de la Creu Roja, ha deixat els llibres de text perquè els alumnes del grup de suport puguin estudiar. També ha fet possible l'assessorament inicial de la cooperant que desenvolupa un projecte similar des de fa temps a la zona de Girona.

La Parròquia facilita el local, la seva neteja i manteniment, la llum i calefacció i l'ús del vídeo a disposició de les persones voluntàries.

Finalment, el professional de l'autoescola impartirà classes uns dos mesos abans de l'examen quan es pugui formar un grup que tingui una comprensió suficient de la llengua i conegui la terminologia i expressions pròpies del codi de circulació. El cost d'aquestes classes es regeixen per un conveni específic i va condicionat a formar grups d'unes 15 persones per a que es presentin als exàmens. L'autoescola assessora els voluntaris i també ha deixat un plafó amb senyals.

de facilitar l'obtenció del carnet de conduir.

El projecte és assumit per l'Associació de Voluntaris d'Arbúcies en col·laboració amb l'Escola d'Adults, amb la coordinació dels Serveis socials. Hi donen suport també la secció local de Creu Roja i la Parròquia d'Arbúcies. El servei va ser sol·licitat pel col·lectiu d'immigrants d'Arbúcies encapçalat per l'associació D&M (Desenvolupament i migracions) amb representació a la Vila. L'autoescola assumeix les gestions i les classes prèvies a la presentació dels alumnes als exàmens, segons un conveni específic.

Els alumnes s'acolliran a un examen que tràfic fa a persones amb poc domini de la llengua. En el test de teoria es parteix de preguntes fetes a través d'un vídeo, per tant compten amb suport d'imatge i llenguatge oral. Atès que tràfic realitza aquests exàmens en castellà, es fa necessari que predomini l'ús d'aquesta llengua en les classes de preparació. No podent fer-ho en català es perd una magnífica oportunitat per a ensenyar al col·lectiu immigrants la llengua de la terra que els acull i aquesta és una reivindicació que fem i cal fer.

El projecte va adreçat a persones que

- resideixen treballen a Arbúcies i la seva zona d'influència,

- procedeixen de països africans o asiàtics,
- tenen una baixa competència de les llengües catalana i castellana, però tenen un coneixement mínim de lectura,
- saben conduir i en la majoria dels casos tenen permís per conduir del seu país d'origen, però que aquí no és reconegut donat que no es garanteix un bon coneixement del codi de circulació ni de la capacitat de lectura suficient per entendre rètols, indicacions escrites, etc.

La matrícula total a principi de curs pujà a més de 40 persones, de les quals un terç començà a rebre l'atenció de l'Escola d'adults i la resta s'incorporà al projecte del voluntariat.

LA METODOLOGIA

La metodologia es va ajustant al alumnes assistents, al contingut estudiat i al material de suport que disposem. L'estructura més habitual permet treball amb el llibre i treball amb vídeo. Des de la perspectiva de voluntaris cal tenir en compte que l'objectiu principal de l'acció no es l'aprenentatge del codi de circulació sinó facilitar la comprensió oral i el significat de les paraules i expressions específiques

del codi. Han de millorar també la capacitat de lectura per a poder comprendre el manual i poder estudiar a casa. Evidentment que alhora aprenen els símbols, les normes etc.,... Per això es combina la lectura amb les explicacions dels conceptes i la terminologia.

Els vídeos simulen un possible examen en sèries de temes barrejats. Durant una sessió es treballen 10 preguntes. Es passen una a una, repetint dues vegades cada pregunta. Tot seguit es comenta el perquè de la resposta, es recorda o busca la norma corresponent. S'insisteix molt en la pronúncia i el significat de les paraules i expressions i equivalències castellà-català. Al dia següent, a l'inici de les classes tornem a passar la sèrie del dia anterior per repassar. Cada 4 sessions es fa una simulació d'examen de 40 preguntes, les quals presenten la mateixa dificultat que en un examen escrit, l'única cosa que canvia és el canal de comunicació.

DURADA

El projecte es preveu inicialment per dos anys: 1999-2001. Ara per ara, hi considerem quatre períodes, que s'aniran ajustant segons la realitat: El primer iniciat l'octubre de 1999 fins l'abril 2000, fent el que s'ha explicat

abans amb l'objectiu que en pugui sortir un primer grup de 15 persones suficientment preparades per rebre classes d'autoescola. El segon de maig /juny de 2000, continuant el suport de llengua i repàs amb el grup que presenti un nivell més baix. Mentre el grup amb suficient nivell rebrà classes del professor d'autoescola. El Setembre de 2000, continuació del grup de suport i incorporació de nous alumnes provinents del grup d'alfabetització del curs anterior. Durant el curs 2000-2001 s'obriran nous terminis per formar nous grups de suport i la formació de grups d'autoscola es preveuran en funció del progrés observat i els resultats obtinguts.

Esperem que després d'aquesta àmplia explicació s'hagin aclarit molts dubtes sobre el projecte que per desconegut ha estat en ocasions mal interpretat. Aquesta acció vol ser una manera de donar una resposta local a una situació provocada per la situació mundial que vivim actualment. Convidem a les persones que vulguin posar el seu gra de sorra per a una societat més justa, per a que s'incorporin a projectes del voluntariat. Gràcies.

ASSOCIACIO DE
VOLUNTARIAT D'ARBÚCIES

PER L'ABOLICIO DEL DEUTE EXTERN USURER: A.D.E.U.

El passat 12 de març, en coincidència amb les passades eleccions generals, els arbuciençs vam poder participar en la Consulta social per a demanar el perdó del Deute extern als països més empobrits. La Consulta s'emmarca en un conjunt d'accions iniciades fa mesos i de les quals també la nostra Vila se'n va fer ressò en el seu moment: recollida de signatures, difusió de l'agenda Latinoamericana, xerrades sobre desenvolupament a l'anomenat Tercer Món, articles, informatius, etc. L'organització de la Consulta anava a càrrec de la Xarxa ciutadana que va néixer amb aquesta inquietud i que està formada per ONG, entitats, ajuntaments, parròquies, etc, i que en el cas d'Arbúcies es va coordinar des del Consell Municipal de Solidaritat amb el suport de la Coordinadora d'ONGD de les comarques gironines. L'acte, que no estava autoritzat i que en moltes poblacions la policia no va deixar fer, va desenvolupar-se amb normalitat i els arbuciençs majors de 16 anys que van voler van poder dipositar el seu vot en una urna tot contestant a 3 preguntes, la primera demanant el perdó de tot el Deute extern del països empobrits, la segona que l'import es destini al desenvolupament de la població i la tercera demanant que s'investigui l'enriquiment il·lícit i que les quantitats es retornin als pobles.

La participació del poble arbucienç va ser una de les més altes ja que es va recollir 1320 vots que són aproximadament el 50% de vots respecte a les per-

Moltes persones acudiren a la cita del 12 de març.

Foto: J. P

sones que van participar a les generals, i concretant-ho en les persones censades majors de 18 anys representa un 47% de participació. Els resultats dels que varen voler fer sentir la seva veu deixa molt clar que s'està a favor del perdó del Deute extern dels països empobrits amb unes condicions: que això afavoreixi el desenvolupament de la població (amb hospitals, escoles i altres serveis) i que si algun dirigent corrupte o algun aprofitat s'embutxaca diners pugui ser jutjat i que hagi de tornar-los.

Un altre aspecte positiu que valorem de la Consulta, que volia ser un referèndum tot i que no podia anomenar-se així perquè no tenia caràcter oficial, és que ha servit per estendre i aprofundir més el coneixement d'aquest problema que des del primer món no podem ignorar. També ha demostrat les possibilitats i la capacitat d'organització de multitud d'organitzacions en forma de Xarxa, fent les clàssiques reunions però aprofitant la nova via d'Internet. Si alguna persona vol assabentar-se de totes les informacions, les propostes, les instruccions, el procés de recollida de dades i dels resultats, pot consultar l'adreça www.consulta-deuda.org. El tema, no està tancat.

JORDI PUJADAS

Resultats			
Vots totals emesos	1320		
Vots nuls	1		
Vots majors de 18 anys	1253		
Vots 16 i 17 anys	7		
Vots immigrants	60		
Preguntes	1	2	3
Vots Sí	1288	1288	1282
	97,65%	97,65%	97,19%
Vots No	16	18	18
	1,21%	1,36%	1,36%
V. blancs	15	13	19
	1,14%	0,09%	1,44%

Els mòbils al poder

Són ja 3 milions els telèfons mòbils donats d'alta a Catalunya. En aquests moments, molta gent no concep la seva vida sense aquest aparell. Per qualsevol població mitjana mínimament industrialitzada i que tingui projectes de desenvolupament, com podria ser el cas d'Arbúcies, la implantació total d'aquest servei s'esdevé imprescindible. En els últims mesos, les companyies operadores de telèfons mòbils s'afanyen per completar les seves xarxes d'antenes que han de permetre donar cobertura en els seus mòbils arreu del territori.

Pel que fa a Arbúcies, la seva orografia obliga a les companyies, que volen abastar el 100% del municipi, a haver d'instal·lar un gran nombre d'antenes repetidores. A més, el reajustament de freqüències amb les que existeixen a la Unió Europea fa que calgui construir una xarxa d'antenes principals i una de secundària. La primera connecta els nodes municipals i la segona xarxa, amb unes antenes més petites i amb menys

poder d'emissió, cobreix l'espai municipal. En definitiva, la tendència és aixecar cada vegada més antenes. Actualment a Arbúcies hi ha concedides i instal·lades 7 antenes repetidores per a mòbils que corresponen a les tres companyies que actualment operen a l'Estat Espanyol: Telefónica Móviles, Airtel i Amena; les dues últimes han demanat la instal·lació de dues antenes més. És previst que amb la concessió de la 4a

operadora la demanda augmenti. Aquesta situació que es repeteix en la majoria de poblacions del país ja ha aixecat veus d'alarma de molts ciutadans, encara que en el nostre poble, de moment, no n'ha aixecat cap. Les protestes provenen sobretot de veïns que prop de casa seva tenen instal·lades antenes d'aquestes; estan preocupats pels impactes negatius sobre la seva salut. Alguns estudis afirmen que aquestes antenes ocasionen radiacions electromagnètiques molt perjudicials per al cos humà. Però, també, les persones sensibilitzades pel medi ambient veuen com aquestes antenes, a més, representen un impacte negatiu pel nostre paisatge.

radiacions electromagnètiques d'aquestes antenes, existeix un important nombre d'estudis de diverses Universitats i comunitats mèdiques que sí es refermen amb el risc que aquestes radiacions tenen si estan a prop de les persones. L'Organització Mundial de la Salut, davant l'alarma creada i els dubtes de la comunitat científica, ha començat un projecte d'estudi. Així mateix algunes entitats ecologistes i organitzacions de consumidors es queixen que moltes de les investigacions estan finançades per empreses que fabriquen mòbils.

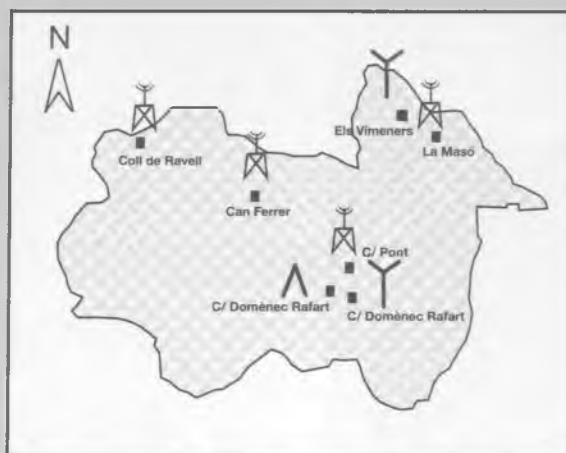
La instal·lació caòtica i desenfrenada de les antenes, a més a més de ser un risc per a la salut, també representa una agressió important al nostre paisatge. Cada vegada podem veure més terrasses ocupades per aquestes instal·lacions i els nostres turons, sembla que com més enlairats i més bonics més les atreuen.

La divisió de la comunitat científica i els interessos econòmics de les companyies implicades no han permès fins ara fer una legislació que preservi la salut i el mediambient.

Encara que oficialment no s'ha acceptat la perillositat per a la salut de les

LOCALITACIÓ DE LES ANTENES DE TELEFONIA MÒBIL AL MUNICIPI D'ARBÚCIES

març del 2000

Amena Airtel Telefónica Móviles

Les zones d'Arbúcies on es concentren més antenes per mòbils corresponen als turons més enlairats, prop de les carreteres i del centre urbà. Espais on la demanda de cobertura és més gran.

Per més informació podeu adreçar-vos a la coordinadora estatal contra les línies d'alta tensió, a la pobla de Segur,

<http://www.Teleline.terra.es/personal/kirked1/>

O també a les adreces:

<http://www.grn.es/electropolucio/tercera.htm>

<http://www.grn.es/ong>

<http://ambiente-eologico.com/revist37/cbarta37.htm>

El buit legal existent fins ara fa que els ajuntaments hagin actuat depenent de la seva sensibilitat: alguns han demanat una moratòria, d'altres negocien amb les operadores, mentre que altres no fan res.

Aquest fenomen ha sorprès als ajuntaments i a les administracions en general. Quan ja s'han instal·lat un gran nombre d'antenes i quan més que mai cal una regularització, els ajuntaments veuen compromesa la seva gestió. Els falta informació tècnica i es troben en buit legislatiu que els permeti regular. Per això, 722 municipis catalans i 37 de les comarques gironines entre els quals hi ha Arbúcies van optar per aprovar una moratòria d'un any en la instal·lació de noves antenes. També van proposar a la Generalitat, a través del Consorci de Municipis de Catalunya (Localret), una ordenança comuna que reguli la proliferació d'antenes de telefonia mòbil en la

protecció del medi i de la salut pública, a més de promoure estudis concloents. A nivell de la UE no existeix cap reglamentació encara que s'accepta que hi ha un problema real. Per aquest motiu es va redactar una carta de recomanacions sobre els camps electromagnètics. Recomanacions que, segons el Ministeri de Foment, l'Estat Espanyol assumirà l'any que ve. Suïssa és el país que fins ara ha elaborat la reglamentació més estricta sobre el tema.

ABANS QUE RES, CAL PRESERVAR

La nostra salut ja afectada per l'estrès i la pol·lució ambiental, ara ho està també per unes ones que ni tan sols veiem. Els nostres ulls habituats al constant trencament paisatgístic que ocasionen carreteres, línies elèctriques i construccions, ara sembla que s'han d'acostumar a nous elements que esdevenen

imprescindibles per al nostre progrés. El debat, però, serà més profitós si el concentrem en la manera com es fan les coses en el nostre país. Altra vegada els nostres legisladors han anat per darrere dels fets i altra vegada la societat civil i les organitzacions no governamentals han hagut de ser les que han donat l'alerta. Per això més que mai ara cal que se'ls escolti. Calen estudis definitius, cal informació amb referents entenedors per la ciutadania i els ajuntaments, cal facilitar el

diàleg entre agents socials, legisladors, entitats sanitàries i empreses. Cal urgentment que la Direcció General de Telecomunicacions redacti una normativa que reguli la telefonia mòbil tenint en compte aspectes urbanístics, paisatgístics, ambientals i sanitaris. Però abans que tothom es posi d'acord, per què no ho aturem?

Moratòria!

ALFONS CASADO

ECOBREUS:

- A mitjans del mes de març es va acabar l'enjardinament del nou vial que es connecta amb la variant. En total s'hi han plantat un centenar d'arbres: 33 catalpes, 12 lledoners, 10 melies, 25 hacers negundos, 15 acers psedoplans i 8 castanyers d'índies. També s'està enjardinant la rocalla del pàrquing de la mateixa zona.
- Alguns veïns de prop la depuradora es queixen dels olors de la depuradora. Pel que sembla s'hi ha detectat vessaments fora dels límits exigibles per la Generalitat.
- La Coordinadora per la Salvaguarda del Montseny i "la Caixa" han organitzat una exposició al Museu Etnològic de Montseny- La Gabella amb el títol: El nostre entorn la fragilitat del Montseny-Montnegre. Aquesta exposició, inaugurada el 21 de març i que durarà fins el 2 d'abril, és una mostra de fotografies fetes per Fran López i Jordi Bartolomé.
- Amb l'entrada del nou any el Conseller de Medi Ambient, Felip Puig, va anunciar el desenvolupament de dues noves lleis: una és la creació de l'Agència Catalana de la Natura i l'altra la protecció de la natura i la biodiversitat.
- S'ha posat en marxa el procés per a la futura creació de quatre nous parcs naturals: Prades, Els Ports, El Montsant i diversos espais del Pallars Sobirà que es batejaran amb el nom d'Alt Pirineu.
- Des de l'1 de març i fins el 15 d'octubre, han entrat en vigor les mesures de prevenció contra incendis que prohibeixen entre altres mesures cremar rostolls o encendre qualsevol foc al bosc.

Antenes de telefonia mòbil al carrer del Pont.

Foto: J. Camps

ARBÚCIES

PUNT DE TROBADA DE CULTURES

Un dels valors tradicionalment menys reconeguts, però a la llarga més determinants pel futur de les societats humanes, és indubtablement la seva capacitat per assimilar i recollir les aportacions procedents d'altres societats.

En el món de la globalització, actituds ultranacionalistes i xenòfobes, impermeables i tradiciona- listes semblen totalment fora de lloc, menys encara en societats i cultures com la nostra, que és, no cal oblidar-ho, producte de constants fluxos migratoris desenvolupats al llarg de segles.

En aquest article es porta a terme una breu anàlisi del fenomen de la immigració actual a Arbúcies, complementat amb l'estudi comparatiu de les dades a nivell de comarques gironines, per això i com a font hem emprat els padrons d'Arbúcies i un interessant estudi de l'any 1999 "Immigració i mercat laboral" desenvolupat per la Unitat de Promoció i Desenvolupament de les Comarques Gironines i editat per l'Associació per a l'Orientació Laboral i Empresarial de les Comarques Gironines.

LA IMMIGRACIÓ

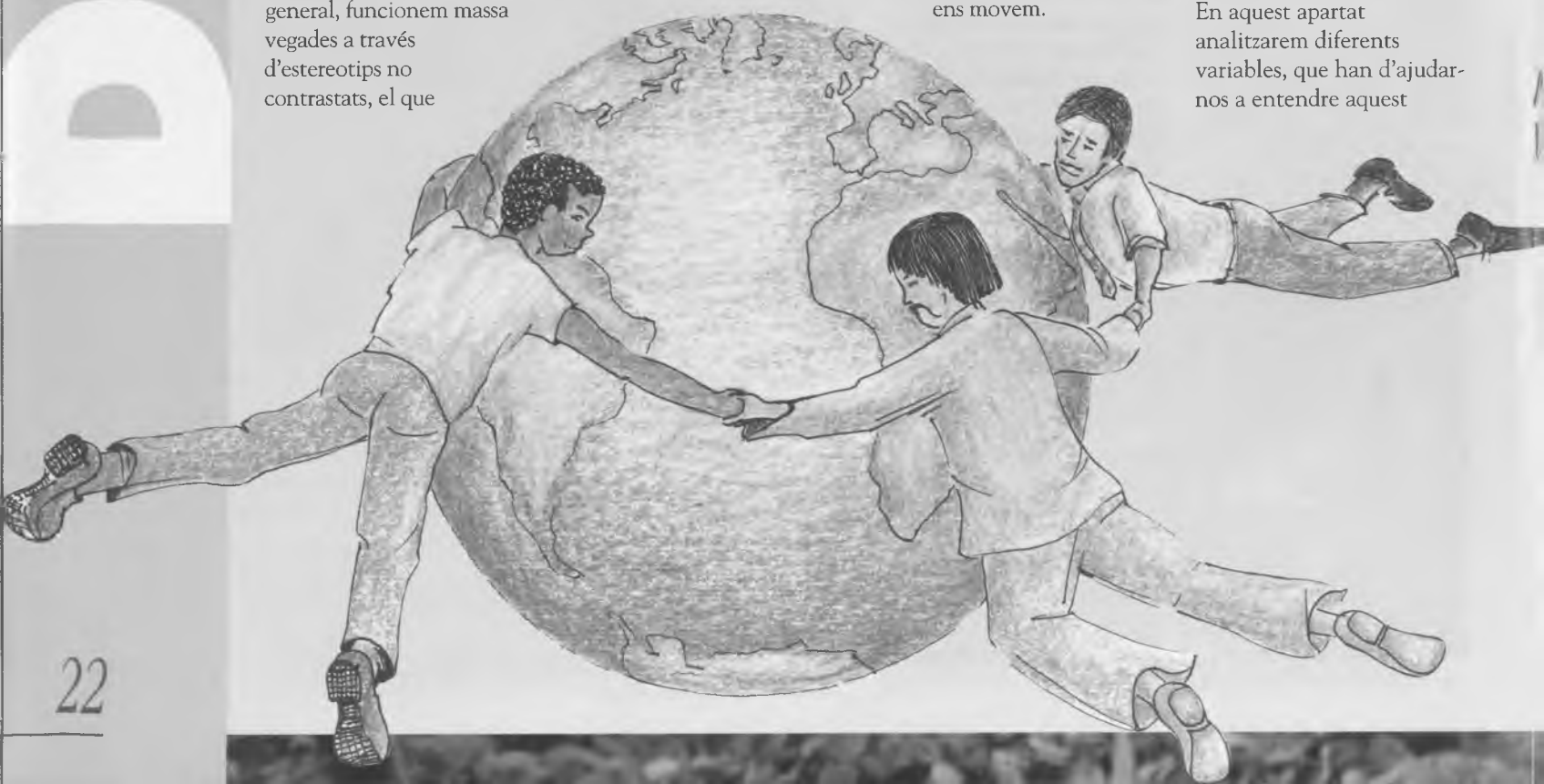
Un dels problemes més greus que s'ha d'afrontar en tractar el tema de la immigració és el de la manca d'informació. Possiblement, i a nivell general, funcionem massa vegades a través d'estereotips no contrastats, el que

indubtablement aporta una imatge totalment distorsionada d'un fet, i perquè no dir-ho, d'una

problemàtica, que si bé existeix, demana per solucionar-la un coneixement molt més exhaustiu de la realitat on ens movem.

EL PERFIL DE LA IMMIGRACIÓ A ARBÚCIES

En aquest apartat analitzarem diferents variables, que han d'ajudar-nos a entendre aquest

fenomen: el lloc de procedència, l'edat i el sexe, així com els principals problemes amb què es troben els immigrants en arribar a les nostres comarques.

EL LLOC DE PROCEDÈNCIA

Per llocs de procedència, i segons les dades del padró municipal actualitzat a l'1 de març de 2000, el repartiment percentual per continents d'origen dels immigrants establerts a Arbúcies, és el següent: 47.81% africans, 31.14% europeus, 14.04% iberoamericans, 6.58 asiàtics, i 0.44% procedents d'Oceania.

Es tracta per tant d'un model que reproduceix en línies generals el que s'observa a nivell de les comarques gironines, amb un predomini de la població immigrada procedent de països poc desenvolupats i dintre d'aquests majoritàriament del continent africà.

Una diferència important, dintre de la immigració africana la constitueix el fet del país de procedència d'aquests immigrants. Si a nivell de comarques gironines el gruix més important d'aquest segment el constitueixen els homes i dones procedents del nord africà (71'1%) (davant del 28'9% procedents de la resta del continent), a Arbúcies, aquestes xifres les trobem invertides: 27'5% de magribins davant d'un 72% que procedeixen de la

resta del continent. Un fet que, en principi, podríem considerar com un bon exemple de la importància de les xarxes socials i laborals en la distribució territorial dels col·lectius immigrants.

L'EDAT DELS IMMIGRANTS

Un altre element que ens ofereixen les dades estadístiques és la de l'edat dels immigrants. En aquest sentit el perfil que podem obtenir, és semblant independentment de la procedència. La mitjana d'edat dels immigrants actualment empadronats a Arbúcies és de 31 anys, amb el següent repartiment segons el continent de procedència: Europa (31.6 anys), Àfrica (31.74), Llatinoamèrica (29 anys), Àsia (28'3 anys) i Oceania (31 anys). Segons aquestes dades el model sembla bastant clar: gent majoritàriament jove, en edat laboral i pels qui l'emigració és eminentment una sortida econòmica davant la manca de perspectives en els seus llocs d'origen.

LA DISTRIBUCIÓ PER SEXES

Un element en què sí observem notables diferències, segons el lloc de procedència, és en el de la distribució de la població per sexes. En aquest cas, si entre els immigrants d'origen europeu trobem un cert equilibri percentual en

la distribució entre dones i homes (40,9% i 59,1%), més accentuat encara entre els procedents d'Amèrica Llatina (53.1% i 46.9%), aquest equilibri es trenca totalment en analitzar les dades de la població procedent del continent africà (26.6% de dones i 73.4% d'homes), essent pràcticament idèntic que el grup d'asiàtics (26.7%-73.3%).

La desproporció entre sexes dels immigrants se sol interpretar com un element típic d'una fase inicial d'expansió de la immigració procedent de països poc desenvolupats, on els homes acostumen a emigrar sols, i en la qual el reagrupament familiar, símptoma indicador d'una mínima estabilitat econòmica, encara no s'ha produït, o es comença a produir.

És important mencionar aquest aspecte, perquè generalment el reagrupament familiar es considera un dels factors principals d'integració en la societat d'acollida.

HI HA MOLTS IMMIGRANTS A ARBÚCIES?

És interessant també adonar-nos, i fent esment dels estereotips no contrastats, als que abans fèiem referència, que la taxa d'immigració a Arbúcies (3.4% de la població) està per sota de la mitjana de la comarca de la Selva (3,8%), està per sota de la de les

ARBÚCIES, un mosaic multiètnic, multicultural, multilingüístic

Procedència dels immigrants empadronats a Arbúcies

LLOC nombre de persones

CATALUNYA

(nascuts fora de les comarques gironines)

Barcelona	934
Lleida	22
Tarragona	28
TOTAL:	984

ESTAT ESPANYOL

(Per comunitats autònomes)

Andalusia	237
Aragó	22
Astúries	2
Canàries	1
Cantàbria	7
Castella La Manxa	38
Castella Lleó	36
Extremadura	85
Galícia	23
La Rioja	1
Madrid	9
Melilla	2
Múrcia	18
Navarra	3
País Basc	3
País Valencià	39
TOTAL:	526

ESTATS EUROPEUS

França	13
Itàlia	2
Polònia	1
Portugal	38
Andorra	1
Anglaterra	3
Alemanya	5
Suïssa	2
Bòsnia	1
Kosovo	5
TOTAL:	71

AFRICA

Gàmbia	24
Guinea	9
Guinea Bissau	4
Marroc	30
Mauritània	1
Senegal	40
Tanzània	1
TOTAL:	109

AMERICA

Argentina	14
Brasil	3
Colòmbia	3
Rep. Dominicana	2
Perú	3
Uruguai	1
Xile	6
TOTAL:	32

ASIA

India	12
Paquistan	3
TOTAL:	15

OCEANIA

Austràlia	1
TOTAL:	1

- Total població empadronada a Arbúcies: 5089
- Total població nascuda fora de les comarques gironines: 1738
- Total població immigrada nascuda fora de l'estat espanyol: 228 (4'48%)

La procedència dels immigrants:

Una de les característiques de la immigració a les Comarques Gironines és sens dubte l'elevat percentatge de població procedent del continent africà. Amb dades de 1998 aquest col·lectiu està format per 14.685 persones en situació regularitzada, d'aquests 10.319 provenen del Marroc i 3.346 de Gàmbia, aquestes xifres suposen el 58% del total de població immigrada.

Amb dades dels tres primers trimestres de 1999, aquesta tendència es referma clarament: de les 3.403 sol·licituds de permís de residència o treball, el 72% pertanyen al continent africà (1795 marroquins i 464 gambians). Quan a altres procedències destaquen en tercer lloc la Xina (110), l'Índia (92), el Senegal (77), l'Argentina (64) i la República Dominicana (63).

Què representa percentualment la immigració en el còmput total de la població?

	% respecte a la població total
UE	6%
Espanya	1'8%
Catalunya	2'9%
Comarques Gironines	4'6%
Comarca de la Selva	3'8%
Arbúcies*	3'4%

Dades desembre de 1998. Font UPD Comarques Gironines.

*Dades març de 1999. Arbúcies 20 anys d'Ajuntaments democràtics

Aconseguir un permís de residència

Pel que fa referència a les concessions de permisos de residència, respecte a les sol·licituds presentades, a nivell de Comarques Gironines, l'any 1998, i segons els continents d'origen, de les 1026 sol·licituts formalitzades per immigrants d'origen africà se'n van concedir 337 (un 32.8%), d'immigrants d'origen americà -de 175 sol·licituts, 78 van ser concedides (44'6)-, d'immigrants d'origen asiàtic -de 198, 66 van ser concedides (33.3%)-, i finalment d'immigrants d'origen europeu -de 62, 30 van ser concedides (48'4%).

Evolució de la població immigrada a Arbúcies

(població nascuda fora de l'estat espanyol)

1980-	22
1988-	34
1999-	166
2000-	228

Font: 1979-1999 Arbúcies 20 anys d'Ajuntaments Democràtics.
i Padró Municipal d'habitants a 1.3.2000

EL FUTUR DE LA IMMIGRACIÓ

El que hem de tenir clar, com ho demostren les dades estadístiques, és que la immigració és un fet que continuarà desenvolupant-se en els propers anys. No en va és un fenomen estretament vinculat a la conjuntura econòmica i al mercat de treball. I si el model econòmic, a escala mundial, continua augmentant les diferències entre els països del Nord i els del Sud, és evident que els fluxos migratoris del Sud cap al Nord també augmentaran, i ho faran per una simple qüestió de supervivència.

Un altre tema, i potser la veritable solució, és el replantejament per part dels països desenvolupats de les estratègies polítiques i econòmiques. En el fons la solució de la immigració es troba en la mateixa arrel del problema, i aquesta no és altra que l'estabilitat política, econòmica i social dels països d'origen. Per això és tant important i urgent solucionar problemes com el del deute extern, així com l'augment de recursos destinats a ajudes al desenvolupament.

Mentre això no es produeixi, hem de tenir clar que ens enfrontem amb un fet que en els propers anys anirà en augment i que demanarà un gran esforç de comprensió per part de la població autòctona però també de voluntat d'integració per part del immigrants.

comarques gironines (4.6%) i molt per sota de la de la Unió Europea (6%).

Ultra demagògics, i imatges distorsionades, la immigració és un fenomen típic de tots els països desenvolupats, i també, perquè no, un indicador de progrés econòmic.

QUÈ ELS ESPERA QUAN ARRIBEN AL PAÍS D'ACOLLIDA?

No seria just parlar d'immigració, només en termes estadístics i de perfils. Sens dubte el fet de desplaçar-se a un altre país per un temps més o menys indefinit, sense recursos, i trobar-se amb una cultura aliena, suposa necessàriament un problema important, més encara si les condicions d'aquesta acollida no són ni de bon tros les òptimes.

L'antiga llei d'estrangeria de l'any 1985, tot i els retocs posteriors, ha suposat, fins a la implantació de la nova llei aprovada aquest any, considerar el tema de la

immigració des d'una perspectiva eminentment policial i d'ordre públic, amb un caire eminentment restrictiu, lent en l'apartat burocràtic i fortament discriminatori segons el lloc de procedència. De tal manera que en realitat el que estableix la llei és que els immigrants només puguin accedir als llocs de treball que els nadius o nacionalitzats no vulguin o no puguin ocupar. De tal manera que les autoritzacions de treball per a estrangers es concedeixen amb l'únic objectiu de cobrir les places no ateses amb població autòctona, per tant restringint, gairebé en la seva totalitat la possibilitat d'eleger feina. I per descomptat, en sectors econòmics on tradicionalment la precarietat és el més habitual: construcció, agricultura, servei domèstic, amb l'obligació d'ocupar-se de les tasques de més baixa qualificació, salaris reduïts i amb les condicions de treball més dures. I per si fos poc, amb una durada moltes vegades limitada a un any, dificultant encara més un mínim d'estabilitat laboral.

IMMIGRACIÓ I ECONOMIA

Una qüestió que darrerament ha omplert nombroses pàgines de premsa, ha estat la dels vincles entre immigració i desenvolupament econòmic. Aquesta relació s'argumenta bàsicament en funció de la necessitat de mà d'obra immigrada per tal de cobrir les necessitats d'una economia encara en expansió, i que degut a la baixada de la natalitat de les darreres dècades provoca que alguns sectors econòmics comencin a reclamar la presència de treballadors estrangers per tal de mantenir el ritme que la demanda de productes i serveis exigeix.

LES XIFRES

La taxa d'atur a nivell de Catalunya en el segon trimestre de 1999, segons Fonts del Departament de Treball, era del 6.4%, a nivell de Comarques Gironines del 4'6%, a la Comarca de la Selva del 4,3% i a Arbúcies del 3'8%, en aquests darrers casos un atur tècnic i que representa en termes estadístics una situació de plena ocupació.

Per altra banda i segons un estudi dut a terme per l'equip encapçalat pel catedràtic Josep Oliver (UAB) per a Caixa Catalunya, el dèficit d'empleats a Catalunya per l'any 2006, si es manté l'actual ritme de creació d'ocupació, serà de 140.000 treballadors.

L'anàlisi de les dades ens demostra que per sectors econòmics a nivell de tot l'Estat, dels 86.841 permisos concedits a immigrants l'any 1997, el 32% corresponen a servei domèstic, un 20'6% a l'agricultura, un 11% a hostaleria, un 8'2% a la construcció i un 6'2% al comerç, el que ens pot servir per oferir una primera aproximació al perfil econòmic i social de la major part de la immigració.

LES DUES VESSANTS DEL FET

Com sempre passa en aquests casos, un fet que en principi hauria de considerar-se positiu per als col·lectius immigrants i també pel conjunt de la societat, la seva posada en pràctica planteja seriosos dubtes.

Per un costat les necessitats econòmiques haurien d'afavorir la instal·lació de nous immigrants amb certes perspectives d'estabilitat tant pel que fa a la seva situació administrativa com de cara a promoure la reagrupació familiar, sens dubte un dels elements més importants com a instrument d'integració.

Per altra costat es fa difícil explicar, encara avui, i per molta gent, com és possible que un estat com l'espanyol amb més de d'un milió sis-cents mil desocupats tingui necessitats de mà d'obra.

Aquesta contradicció a més d'afirmar-nos en el plantejament que les polítiques d'ocupació deixen molt que desitjar, demostra, i així ho han plantejat diversos analistes, que aquesta demanda beneficia exclusivament les necessitats d'algunes empreses i sectors. Generant al mateix temps un problema afegit que és el de la tensió entre els col·lectius nadius més desfavorits i els immigrants, i que acaba traduint-se sovint en actituds racistes, curiosament generades pel tracte discriminatori al que són sotmesos els immigrants, tant a nivell de salaris i condicions laborals, com de jornada, cosa que en determinats casos els fa més competitiu per les empreses que els contracten. Aquest problema és especialment greu en el cas dels immigrants als qui s'ha denegat el permís de treball i que per tant es veuen abocats a la recerca de feina en el que s'anomena economia submergida.

Per tant, i amb les perspectives actuals, ens trobem amb la paradoxa, que tot i existir necessitat de mà d'obra, no se soluciona el problema de l'atur, no se solucionen les condicions de treball dels

immigrants ni la seva integració, no se soluciona el problema de les màfies dedicades al tràfic de persones, es genera fractura social —representada per esclats racistes com els que sovintegen darrerament a les cròniques dels mitjans de comunicació, i no només a Andalusia sinó a Catalunya i també a les Comarques Gironines— i únicament en surten beneficiats alguns sectors econòmics que s'aprofiten del fet de poder disposar de mà d'obra barata. En definitiva la situació actual ens permet extreure una conclusió: la relació immigració-desenvolupament econòmic és clara, però el benefici d'aquesta relació, de moment, és unidireccional.

EVOLUCIÓ DE L'ATUR A ARBÚCIES

Any	Taxa d'atur %
1992	5,7
1993	5,4
1994	7,9
1995	9,0
1996	6,5
1997	5,7
1998	4,2
1999	3,9

Dades dels mesos de març dels diferents anys

AFIRMACIONS DE GÈNE

En diverses ocasions en aquesta secció de la Perxada ha estat voluntat expressa generar la necessària reflexió sobre aquells temes que, sense voler apuntar a situacions locals concretes, sí afecten al nostre què fer diari d'aquí, del país o del món. Els drets col·lectius han estat sovint punt de mira, però en els darrers anys hi ha una sèrie de drets individuals que són sistemàticament vulnerats i que la veu dels qui els defensen no sempre arriba a orelles de tothom a casa nostra. En concret faig referència a la igualtat de drets d'homes i dones als països dits "més desenvolupats".

La Declaració Universal dels Drets Humans (1948) s'hi refereix en aquella famosa proclama de no fer "distinció de raça, color, sexe, llengua, religió, opinió política o altra, ..." (art. 2). "Ningú no pot ésser sotmès a tortura ni a penes o tractes cruels, inhumans o degradans" (art. 5). "Tothom és igual davant la llei i té dret a obtenir-ne igual protecció, sense cap discriminació" (art. 7). "L'home i la dona, a partir de l'edat núbil, tenen dret a casar-se i fundar una família ... Tots dos tenen els mateixos drets pel que fa al matrimoni, durant el matrimoni i en la dissolució d'aquest ... La família és l'element natural i fonamental de la societat i té dret a la protecció de la societat i de l'Estat" (art. 16). "Tothom té dret a participar en el govern del seu país, directament o bé per mitjà de representants elegits lliurement" (art. 21). "Tothom té dret a la satisfacció dels drets econòmics, socials i culturals indispensables per la seva dignitat i per al lliure desenvolupament de la pròpia personalitat" (art. 22). "Tothom té dret, sense cap discriminació, a un salari igual per un treball igual" (art. 23).

Amb aquesta extensa referència a l'articulat qualsevol s'adona que si bé la majoria de lleis aprovades pels parlaments dels governs occidentals recullen aquests drets no és senzill veure-ho aplicat al dia a dia. Veiem-ho en alguns exemples:

LA DISCRIMINACIÓ EDUCATIVA PER RAO DE SEXE

L'educació formal rebuda a la infància d'entrada pot discriminar la igualtat entre dona i home. No és difícil adonar-se que en els llibres de text la dona protagonitza, amb noms i cognoms, pocs, per no dir cap, episodi de la història, de la filosofia, de la ciència, de les arts... Sovint la imatge femenina, per herència religiosa, és associada al mal i al victimisme o com a simple mercaderia de bescanvi (bruixes, santes i màrtirs, acords matrimonials reials, ...). Fins i tot el llenguatge té excessives dosis d'aquesta desigualtat que actualment es va corregint.

A la literatura, per posar un exemple del dia del llibre, si bé a la dona li toca ser la musa inspiradora de la poesia, la prosa o la dramaturgia no trobem alguna autora clàssica fins entrar al primer mil·lenni: la monja Rosvita a l'Alemanya -que exalta la virtut de la virginitat-, la Maria de França de la Cort anglesa que escriu poemes d'amor, la prosa de la reina Margarita de Navarra o l'abadessa valenciana Isabel de Villena, veritable "feminista" del segle XIV que explica una particular Vida de Crist on les dones sempre fan un paper més positiu o més excusable que els homes. I és simptomàtic que durant un cert temps de transició en totes les llengües la dona hagi d'emprar pseudònims d'home: com "George Sand" és l'Aurora Dupin, "George Eliot" és Mary Ana Evans o "Victor Català" és Caterina Albert.

Actualment aquest recurs ja no és necessari però queda lluny encara la normalització de les escriptores malgrat autores com Rosalia de Castro, les germanes Brontë (autores de Cumbres Borrascosas, Agnes Grey o Jane Eyre), Agatha Christie o a casa nostra, Mercè Rodoreda o Maria Aurèlia Capmany.

Aquesta petxada històrica demostra la difícil posició en què la societat occidental construïda sobre valors masclistes i religiosos que durant molts segles ha destinat i destina a la dona.

EL MALTRACTAMENT DE LA DONA EN EL MATRIMONI

L'alarma social sorgida pels nombrosos casos de maltractaments en el matrimoni denoten que les vindicacions de la dona en la nostra societat són urgents de resoldre-les. A qui atempta la dignitat de la vida de les persones se li ha d'exigir una acció de la justícia immediata. En el cas de les situacions de les dones en el matrimoni no pot haver-hi dubtes. Massa sovint les tèbies decisions de la justícia porten a desenllaços tràgics. De segur que hi ha un greu problema social degut a què la unió i la conciliació familiar haurien d'haver evolucionat a un nou estadi on les relacions de la parella es plantegin des de la igualtat i no des de la superioritat d'un dels membres sobre l'altre. Els maltractaments físics i psíquics no poden conuiu en la nostra societat actual.

ERE A CASA NOSTRA

SOCIETAT

Les lleis que es legislen van en aquesta direcció: els drets de les parelles, la regulació de la separació i el divorci, la protecció de menors, els casos d'avortament... El concepte de la família segur que ja ha canviat quan els membres de la parella retarden l'hora de formar-la i quan l'índex de natalitat ha disminuït per condicionants no només econòmics. Hi ha una percepció de la realitat diferent a l'òptica religiosa que predominava en generacions anteriors i això ajuda a definir nous models. Per exemple, els casaments civils ja superen els canònics a casa nostra. Aquest fet, però, avui en dia no dona garanties d'èxit en la construcció de relacions fraternals però evidencia un distanciament de les parelles joves de la participació de la parròquia, potser perquè no troba solució als problemes actuals.

Sembla que aquests canvis haurien de servir per redefinir el paper que cadascun dels membres tenen en la unitat familiar. No n'hi ha prou que els fills puguin tenir primer el cognom de la mare abans que el del pare; també cal que els germans i les germanes visquin amb igualtat dins la família. La desestructuració familiar és l'embrió d'una sèrie de problemes posteriors i evitar-la és responsabilitat dels membres de la parella (pare i mare).

L'APORTACIÓ DEL GÈNERE A LA POLÍTICA

El paper de transformació de la dona de la societat tradicionalment ha estat posada en dubte. Se li ha atribuït manca de competitivitat i possiblement renúncia a prendre un paper de representació d'altres ciutadans i ciutadanes, però ningú pot tenir base per afirmar-ho. De ben segur que les aportacions que la dona hauria fet en situació d'igualtat haurien estat transcendental en l'avenç del progrés social en les societats occidentals. Les

no tan velles pugnes pel vot universal ens demostra que en aquest camp s'ha avançat de pressa i encara falta perquè la presència de la dona es normalitzi en les associacions socials i polítiques, els ajuntaments, els parlaments, els governs...

De ben segur que les quotes de presència femenina als organismes de decisió política poden ser una mesura de transició adequada però no pot, en cap cas, ser la solució definitiva. L'aportació de gènere és enriquidora en la definició de totes les polítiques econòmiques, socials i culturals.

Es trigarà molt de temps abans que els mitjans de comunicació no destaquin com a notícia que una dona és el proper membre a presidir un parlament, un senat o un ministeri, i que abans de res es destaquí la seva trajectòria política i no la seva condició de dona.

LA DONA I EL MÓN DEL TREBALL

No cal emprar el tòpic de l'esforç físic quan la dona vol començar una carrera professional en qualsevol dels cossos de la policia, els bombers o l'exèrcit, només cal adonar-se de com són triats els perfils de llocs ocupats per cossos superiors, alts nivells de direcció d'empreses o càrrecs de responsabilitat. La normalitat mal entesa ha portat a destinar per l'home aquests nivells de comandament i generadors d'iniciatives. A la dona, en aquests casos, se li exigeix no només demostrar sobradament les seves capacitats, sinó que a més, se li exigeix la perfecció. En les polítiques salarials de les empreses també és prou conegut que la dona percep menys diners per la mateixa feina que l'home.

El desenvolupament de la pròpia personalitat i de l'autorealització de la dona en el treball sembla estroncada

per la funció social de ser mare. En aquest sentit és evident que la carrera professional de la dona s'ha de respectar com la de tota persona que vol trobar el seu lloc en societat. Històricament la dona se li ha designat la responsabilitat de la llar i els fills, i això suposa una càrrega que dificulta una altra dedicació, i en el seu cas suposa una doble jornada. Davant d'aquesta problemàtica el progrés hi ha fet molt però falten passos valents per canviar aquestes costums. Toni Blair, marit de Cherie, ha obert un debat interessant al Regne Unit sol·licitant el permís de paternitat i per tant d'excedència laboral en exercici de la seva funció de Primer Ministre.

En matèria de l'estat del benestar hi ha alguns vicis que cal corregir: els governants s'afanyen a pronosticar la plena ocupació quan l'índex d'atur masculí és baix malgrat que el femení no disminueixi (haurien de dedicar-se més esforços perquè la dona pugui accedir al mercat laboral amb igualtat d'oportunitats); la política de prestacions socials per atur o jubilació haurien de tenir més en compte quan la parella queda fragmentada (per viduitat o per separació); i s'hauria de reconèixer millor l'aportació de dones que es troben en situacions laborals no estables o a precari.

TOMÀS MORÉ

En la festa també és important l'aportació del gènere.
Foto: Garriga

Entitats i Persones

En aquesta primavera del 2000 hem volgut recollir alguns dels aspectes de la vida d'algunes entitats de la Vila.

ASSOCIACIÓ CATALANA AMICS DEL POBLE SAHRAUÍ

El passat mes de gener, es va celebrar a Barcelona l'Assemblea de l'ACAPS. Representants de la Secció local d'Arbúcies van assistir-hi i ens informen dels principals temes tractats.

En l'apartat de Projectes de Cooperació i ajut humanitari es van valorar com a més importants les

colònies d'estiu per a nens i nenes sahrauís i la Caravana. En l'activitat de colònies, cal destacar com a element més positiu el gran increment de municipis de Catalunya participants en l'activitat l'any 1999 i que s'espera que es mantingui i fins i tot augmenti aquest estiu. A Arbúcies repetirem l'experiència d'acollir aquests infants durant els mesos d'estiu i ja des d'aquí fem una crida a totes les famílies que se sentin motivades per aquest servei. Ja s'informarà més detalladament. Pel que fa a la Caravana es repetirà la recollida de

material d'higiene i es farà a la tardor.

El Front Polisario va informar de la situació d'última hora. Pel que sembla el Marroc està disposat a impugnar el cens i fer per tots els mitjans que es retardi el referèndum i si fos possible que no s'arribi a celebrar. Per la seva banda el Polisario ha manifestat que no accepta cap altra via que no sigui el referèndum.

Darrerament s'han tramés a totes les Entitats de la Vila, adherides a la Plataforma d'ajuda amb el Sàhara, unes cartes dirigides al President del Govern espanyol i altres

personalitats polítiques. demanant que s'adoptin les mesures diplomàtiques necessàries per tal de desencallar el procés de pau que passa per la celebració del referèndum d'autoderminació del poble sahrauí.

La secció de l'ACAPS es reuneix a la sala d'actes de l'ajuntament cada primer dimecres de mes a 2/4 de 10 del vespre. Qualsevol persona interessada en el tema pot assistir-hi.

ÀNGELA M. MIRALPEIX

CARNESTOLTES

Comparsa guanyadora en el moment de recollir el premi.

Foto: J. Garriga

Un cop més es va celebrar el carnestoltes a Arbúcies. Van ser 18 comparses amb

uns 400 participants les que van anar del carrer Camprodon al Poliesportiu

on es va celebrar un ball. Val a dir, que les comparses es formen específicament per participar a la rua i tret dels més joves que acostumen a ser dels grups escolars, la resta de comparses, actualment, està formada per gent molt heterogènia que vol passar-s'ho bé. Abans però, les comparses sortien com a grups de diverses entitats: l'esplai Can Son, Ràdio Arbúcies, l'IES, el Centre Parroquial, etc.

La comparsa guanyadora va ser la del grup **La Columbiana** que aquest any anaven de pirates i feien una coreografia amb la música d'una escena de "Mar i cel" del grup Dagoll

Dagom. En segon lloc va quedar una comparsa d'Hostalric, amb la Blancaneus i els nans i en tercer lloc un grup de Telèfons mòbils. Els premis sempre són en espècies: Ingredients per fer bunyols, per fer bacallà amb samfaina i grana amb moscatell. Tot i que cada comparsa rep una subvenció d'acord amb el nombre de participants. Fa un parell d'anys també es va instaurar una categoria juvenil perquè majoritàriament són nois i noies els qui formen comparses.

CENTRE PARROQUIAL

En la darrera assemblea convocada la totalitat de la Junta del Centre Parroquial va manifestar que després dels dos darrers anys i esgotat aquest temps no es tornaven a presentar i demanaven si hi havia altres persones per renovar els càrrecs. En principi no hi havia ningú disposat però després d'una crida feta per la Parròquia i en una altra assemblea celebrada el dia 9 de març van sortir cinc persones que a títol personal. estarien disposades a tirar endavant la junta de l'entitat més dues més a determinar que

serien els representants del Grup de teatre jove i de la Secció fotogràfica. Finalment la Junta ha quedat formada per:
President honorari.-
Mn. Josep Barcons,
Rector de la Parròquia.
Presidenta.-
Cristina Martínez
Vicepresidenta.-
Carme Clapés
Tresorer.-
Mariano de la Fuente
Secretària.-
Maria Tayeda
Vocals.-
Roser Torrent, M.
Àngels Iglesias, Dionís
Rodríguez i Josep Camps

COR DE NOIES LUTIANA

El cor LUTIANA ofereix en concert l'*Stabat Mater* de Pergolesi

El Cor de Veus Blanques Lutiana cantarà aquestes vacances de Setmana Santa l'obra de G.B. Pergolesi *Stabat Mater*, per cor i orquestra.

Actualment, el Cor Lutiana està format per dotze cantaires d'Arbúcies, sota la direcció de Cristina Zamorano i Eva Codinach. El Cor cantarà acompanyat

per una formació orquestral i serà dirigit per Càndid Rodríguez.

Per aquesta Setmana Santa, hi ha dos concerts programats: el dissabte 22 d'abril a Sant Hilari Sacalm, i el dilluns 24 d'abril el Cor Lutiana actuarà a l'església d'Arbúcies.

CLARA RIBATALLADA

Assaig de la coral a l'escola de música

Foto: J. Camps

EN VALENTÍ

O la història d'un trasplantament, o la de com passar de tenir dos ronyons a tenir-ne tres mirant de prendre-s'ho amb optimisme, o com portar una bona qualitat de vida tot fent diàlisi o com acceptar un ronyó foraster; en Valentí pot ser tot això i no deixar de ser de la broma.

Quan en Valentí es va casar amb la Rosita, va fer com solen els homes casats de poc, que s'engreixen una mica, ell era de mena prim, però va agafar la corba de la felicitat. Tenia una feina que volia molt esforç físic. Abans tot es feia a mà, no hi havia ni màquines, ni tantes eines com ara. Ell tenia empena i afició per l'ofici de paleta i havia de menjar per mantenir el ritme de treball.

Al cap dels anys la família va veure alguna cosa que no anava a l'hora i li ho deien "Valentí sembla que t'aprimes, hauries d'anar a veure el metge". No els va fer gaire cas perquè ell no se sentia de res, només era que, de fet, no li venia bé el menjar. Més endavant però va tenir un símptoma que el va decidir d'anar-se a fer una repassada i era que es cansava massa. Cada dia acabava la feina més fatigat. Quina no va ser la seva sorpresa quan li van donar el diagnòstic: els ronyons no li treballaven prou. El món li va caure a sobre. Per estar-ne ben segurs van demanar l'opinió d'un altre especialista, que va ser tan dura com la primera: "Valentí estàs molt fotut". Li venia de naixença, però fins aquell moment no se 'n'havia sentit mai de cap dolor físic a la zona dels ronyons i el mal no li havia donat cap senyal. Tenia quaranta-nou anys, i des dels dotze, quan va començar de manobre amb en Peret Calau, que treballava amb il·lusió. Havia treballat amb alguns altres empresaris fins que es va plantar per ell. I ara es trobava amb una empresa a les mans: treballadors i clientela, però les ordres del metge, ja de bon començament varen ser molt estrictes -havia de deixar la feina. La seva malaltia no volia maldecaps, necessitava molta tranquil·litat i molt temps per cuidar-se.

En aquell moment es va ensorrar. Li varen gestionar de seguida una baixa de llarga malaltia, que es va convertir al cap i a la fi, amb una jubilació anticipada. Sap que, el tractament de la seva malaltia és molt costós. Per sort no ha hagut de pagar mai ni cinc perquè està cobert per la seguretat social.

El seu cas era un procés d'anar a diàlisi i ell ni tan sols no havia sentit a parlar de què era això de netejar la sang a través d'una màquina: una feina que no complien prou bé els seus ronyons. Encara va poder esperar tres anys sense passar-hi, un cop diagnosticada la malaltia, perquè va anar fent tractament de tota mena per allunyar al màxim el començament del procés. Es tractava d'intentar "connectar" amb la màquina, com més tard millor. ▼

Entitats i Persones

▼
Va haver de passar cinc anys fent diàlisi; va començar amb dues hores i mitja fins arribar a quatre hores i mitja tres dies a la setmana. Ell va acceptar la relació amb la màquina mal per força, però en Valentí ha conegut gent que no la porta gaire bé. Ell més aviat mirava d'agafar-s'ho amb sentit de l'humor, sempre en té alguna per dir –prou que ho sap el qui el coneix-. La màquina no és dolça però allarga la vida. Quan anava a diàlisi, ell era dels que es trobava bé i en feia de l'alçada d'un campanar per animar els que no tenien la seva sort: cantava, explicava acudits, deia mentides... Tot amb el desig de distreure i distreure's. Ara, quan arribava a casa, hi havia dies que no era bo per a res.

Era una època, en què es va avançar molt en la investigació, i com li deien els metges, se sabia molt més del trasplantament de ronyons. Hi havia menys rebutjos i s'anaven trobant medicines que ajudaven a l'acceptació d'òrgans.

El seu organisme estava en bones condicions per al trasplantament i els metges li van proposar, cosa que va acceptar sense pensar-s'ho gens ni mica. I va entrar en llista d'espera a la Vall d'Hebron.

Després de passar un munt de proves abans, i uns petits problemes posteriors a l'operació, fa set anys que porta un ronyó trasplantat. Com diu ell tot rient, no en té un sinó tres –els seus treballaven poc però encara feien la seva funció-, com que no li donaven cap molèstia els hi van deixar.

Ara pot fer vida normal. Era de més mal portar el procés de diàlisi, que exigia vigilar molt en el beure i en el menjar, i en això hi tenia una gran ajuda amb la Rosita que el cuidava com un rei, en paraules dels propis metges. Per això, en Valentí no s'està de dir que té més qualitat de vida ara, amb el ronyó foraster. Un operat de ronyó ha de ser ben portat, però en Valentí pot permetre's cantar al Cor Parroquial, vigilar el seu hort, fer alguna feina que no li porti cap esforç, i d'aquesta manera fer vida normal.

La curiositat i la casualitat van fer que trobés informació per saber de qui venia el seu òrgan, i sap que era d'un noi de dinou anys que va patir un vessament cerebral. La família va fer donació de tots els òrgans, que van beneficiar a molta gent. Ara en Valentí és germà de ronyó amb una noia que coneix i segurament germà de ferge i germà de... amb moltes persones que es van beneficiar de la mateixa sort.

Ell sempre mira d'animar a qui es troba en la mateixa situació o amb altres de semblants i pensa que seria bo que hi haguessin més donacions; són molts en llista d'espera. I ell és ben conscient que la generositat d'una família li ha salvat la vida.

NÚRIA TORT

Els o les possibles donants interessats/des a rebre informació us podeu dirigir a la:
DIRECCIÓ DE DONACIONS DE TRASPLANTAMENTS
Tel. 93 339 83 03

Visita guiada a la cova de l'Aragó.

Foto: Jaume Pujolràs

EXCURSIÓ A TALLEÜLL I SALSÉS

Dintre de les activitats culturals que prepara el Museu Etnològic del Montseny, La Gabella, el passat dia 12 febrer unes 60 persones van fer una sortida a la Catalunya Nord visitant el Museu de Talteüll i el castell de Salsés. El grup va poder comptar amb un guia excepcional, en Narcís

Soler que va aprofitar part del trajecte per situar històricament i geogràficament la contrada que es visitava.

A la tarda es va visitar el castell de Salsés, recordem que Arbúcies té un conveni de col·laboració, amb aquesta localitat. Tot seguit es va fer una degustació dels vins de la zona.

DONACIÓ DE SANG

La Germandat de Donadors de sang de Girona coordina totes les donacions de sang a les diferents comarques. L'any 1999 obtingué 85.436 donacions.

Organitza les sortides dels equips d'extracció i treballa per mantenir l'alt nivell de participació i voluntariat, preocupant-se que a cada poble hi hagi un delegat de la Germandat i prepara les ja tradicionals arrossades comarcals que es fan cada any, obertes a tots els donants i simpatitzants.

A Arbúcies hi ha extracció de sang tres vegades l'any. A finals de febrer, a finals de juny i a finals d'octubre. Podem estar molt contents, ja que tenim un bon índex de donacions, un 80,47%. L'any 1999 vàrem recollir 347 bosses de sang i en la passada donació de

febrer, tot un rècord, hi van haver 145 donacions.

El proper 11 de juny hi haurà l'Assemblea General de la Germandat a Girona. I el dia 15 de juliol la festa del donant de la comarca de la Selva, amb un sopar a la plaça de l'ajuntament de Riells-Viabrea.

Tots els interessats us podeu posar en contacte amb els delegats: Margarida Pelegrí i Xavier Puigdevall.

Mai estarem prou agraïts a tots els donants pel seu gest altruista i mai podrem parar de treballar per sensibilitzar més gent, perquè les necessitats de sang cada dia van creixent.

XAVIER PUIGDEVALL

Germandat de
Donadors de Sang
Girona

JOAN ANTONI BALSERA DEIXA LA COMPETICIÓ

Després de vint-i-cinc anys de competició en diverses proves atlètiques amb un gran palmarès, Joan Antoni Balsera decideix deixar-ho per poder dedicar més temps a la família.

J.A. Balsera, tot i que no és arbuicienc, està molt lligat a la nostra vila per la seva tasca com a professor d'Educació Física a l'IES Montsoriu, des de fa molts anys. És una persona molt amable, treballadora i responsable, que segurament haurà deixat molt bon record a tots els alumnes que han passat i passen per les seves aules.

Sempre que s'ha organitzat alguna activitat esportiva d'àmbit local i se li ha demanat la seva col.laboració, hi ha assistit personalment o bé aportant tot el que està al seu abast perquè la cursa tingués més qualitat.

Arbúcies ha representat per ell una tranquil.litat, tant pel seu entorn com per les

persones que hi conviuen. Per aquest motiu, entre els anys 83-88, quan havia d'anar a competir es quedava a la nostra vila perquè "era un lloc ideal per trobar la pau interior que necessitava".

Quant a la seva carrera esportiva, va poder estudiar i entrenar al Joaquim Blume, cosa no massa

PALMARÈS ABSOLUT

- Campió de Catalunya Junior en la prova de 5.000 m (1976)
- Campió de Catalunya Absolut a la prova de 1.500 m en pista coberta (1978)
- Dues vegades campió de Catalunya Absolut de la prova de 5.000 m (1984 i 1986)
- Campió de Catalunya Absolut a la prova de Marató (1986)
- Tres vegades subcampió de Catalunya Absolut a la prova de 5.000 m (1983, 1985 i 1987)
- Subcampió de Catalunya Absolut a la prova de 10.000 m (1987)
- Subcampió de Catalunya Absolut a la prova de Marató (1992)
- Dues vegades campió de Barcelona de Cros en categoria Sènior (1985 i 1986)
- Dues vegades campió de Girona de Cros en categoria Sènior (1982 i 1983)
- Dues vegades campió Provincial Absolut de Barcelona en la prova de 5.000 m (1981 i 1987)
- Campió Provincial Absolut de Barcelona en la prova de 10.000 m (1981)
- Medalla de bronze al Campionat d'Espanya Absolut, en la prova de 5.000 m (1984)
- Medalla de bronze al Campionat d'Espanya Absolut en la prova de Marató (1987)
- Dues vegades cinquè classificat al Campionat d'Espanya Absolut en la prova de "Gran Fons" -30 Km- (1987 i 1991)
- Dues vegades guanyador absolut a la Cursa Popular "Ciutat de Barcelona" - *El Corte Inglés* - (1983 i 1985)
- Segon lloc absolut a la Marató de Barcelona. (1986) Arribada al Parc de la Ciutadella.
- Tercer lloc a la prova de la "Jean Bouin" categoria Sènior (1983)
- Setè lloc absolut a la Marató dels Jocs del Mediterrani celebrats a Latakia - Síria - (1987)
- Vint-i-unè (21è) lloc absolut a la Copa del Món de Marató a Seül -Korea- Millor marca 2 h 15'06". (1987)
- Dissetè (17è) lloc absolut a la Marató Internacional de Rotterdam (1988)
- Quaranta-dosè (42è) classificat absolut a la Marató de Nova York. (1988) Arribada al Central Parc.
- Tres vegades guanyador absolut de la cursa Marxa Popular de Primavera d'Arbúcies (1982, 1997 i 1998)
- Participació al Campionat del Món de Cros Curt Militar celebrat a Corkcirlanda (1979)
- Participació als Jocs Iberoamericans a la prova de 10.000 m, celebrats a Barcelona, (1983) Categoria Absoluta.
- Tres participacions absolutes a la Copa d'Europa de Clubs, amb el FC Barcelona, en la prova de 10.000 m (Milà 1984, Londres 1985 i Lisboa 1986)

Esports

generalitzada en l'època que li va tocar. El 1976 ja va guanyar el primer campionat de Catalunya Junior, en la prova de 500 m. Normalment entrena sis vegades a la setmana, però entre els anys 84-88, en què la seva dedicació esportiva era més intensa, entrenava de deu a catorze vegades a la setmana.

Quan va començar a córrer, no s'havia imaginat mai que arribaria a practicar aquest esport durant vint-i-cinc anys seguits, d'una forma tan intensa. A més, cal dir que tots aquests anys, si bé li han suposat un gran esforç físic per part seva, també s'ha vist recompensat pels bons resultats obtinguts en tots els campionats als quals ha participat.

Però també és cert que en el món de l'esport de competició, com en d'altres activitats, no tot són flors i

violes. Així l'any 88 es va sentir decebut perquè malgrat el seu esforç va quedar a sis segons de poder presentar-se als Jocs Olímpics de Seül, fita molt important per a qualsevol esportista.

El que més valora d'aquesta època esportiva és el fet d'haver conegut persones de diferents països i cultures que li han deixat un record inesborrable.

Amb l'experiència que li ha donat aquest 25 anys en J.A. fa una reflexió sobre el significat de l'esport. Ell diu que "l'esport és passió, sentiments i emoció. L'esportista sempre pensa en guanyar", però per part del públic i de l'ambient que l'envolta hi ha com un ressentiment i "es preté que l'esportista et doni tot allò de què personalment un està frustrat, cosa que suposa una obligació a guanyar per no decebre als seguidors".

Tot i que l'esport actual és l'evolució del que abans era el circ romà, les coses han canviat molt. Es parla de fer esport com a sinònim d'una activitat saludable, però ell creu que "fer esport d'alta competició no és fer salut", sinó ben al contrari. Saber competir comporta seguir uns determinats valors i uns hàbits sense els quals és impossible tenir una formació adequada.

Per altra banda, una qüestió molt important és l'adaptació. Quan un esportista ha fet el cim, és dur haver de reconèixer que arriba un moment en què no es pot continuar. Però aquest no és el problema del nostre esportista. Ell està molt convençut del pas que ha donat i malgrat que ara no estarà federat ni correrà per cap club ni per cap marca comercial com havia estat fent (FC Barcelona, NIKE Atlètic Club, REEBOK, i OLÍMPIC, de Santa Coloma de Farners) seguirà practicant aquest esport de forma més moderada.

La cita que comenta de Paco Umbral és molt significativa de la fi de la carrera d'un esportista: "Hay gatos superfinos que saben subir a los árboles, pero que no saben bajar".

MONTSE DURAN

MILLORS RESULTATS CATEGORIA VETERÀ (més de 40 anys)

- Campió d'Espanya de veterans en la prova de 1.500 m (1999)
- Subcampió d'Espanya de veterans en pista coberta, en la prova de 3.000 m (1998)
- Subcampió d'Espanya de veterans en la prova de 5.000 m (1999)
- Campió de Catalunya de veterans, en la prova de Marató, amb una marca de 2 h 30'04" (1999)
- Campió de Catalunya de veterans en la prova de 1.500 m (1999)
- Campió de Catalunya de veterans en la prova de 5.000 m (1999)
- Subcampió de Catalunya de veterans en la prova de Cros (1999)
- Guanyador de la prova de la "Jean Bouin", categoria veterà (1997)
- Tres vegades guanyador del Cros de Santa Coloma de Farners, categoria veterans (1997, 1998 i 1999)
- Guanyador del Cros "Antoni Amorós" de Santa Coloma de Gramenet, categoria veterà (2000)
- El dia 13 de maig participarà en el Campionat del Món de veterans, 10 Km en ruta, a Valladolid. Aquest serà, segurament, l'últim campionat al qual assistirà com a professional en la categoria actual de veterans. Des d'aquí li desitgem molta sort i moltes felicitats per aquests 25 anys de competició esportiva professional.

Cultura

LA MÚSICA I ARBUCIES (III)

EL CANT CORAL

En parlar de les orquestres de començament del segle XX, vam fer menció dels grups de cant coral que es formaren al seu redós, un per cada formació orquestral. Aquests cors, formats exclusivament per homes, contribuïren a potenciar el clima de rivalitat que mantenien els seguidors de les orquestres arbucienques. La "Societat Choral Unió Arbucienca" del mestre Francesc Vilaró, fou fundada l'any 1909, i assajava a la taverna de can Tuta, al Sorral. Tenia fama de coral seriosa i competent, amb un repertori clàssic i variat de composicions catalanes de l'escola claveriana i amb aportacions pròpies del seu director de gran èxit popular.

Ja a l'any 1911, es troben notícies d'un segon cor arbucienç, rival de l'anterior, "Germanor Choral" fundat pel mestre Enric Guasch. Aquest cor assajava a la taverna de can Natzalet, al carrer del Vern. Es caracteritzava per ser de tipus més popular, amb cançons més ordinàries i facecioses que el seu rival. També cantaven composicions creades pel seu mestre, alguna d'elles de gran èxit popular, com "La sardana dels rodors", amb lletra d'en Pepet Pol.

No hi havia festa ni celebració en la qual no hi participessin una o altra coral, o les dues a la vegada; des de Pasqua a la Festa Major, des d'una celebració patriòtica a un esdeveniment cultural, amb tot el cerimonial que solia acompanyar aquestes actuacions: estendards, fanals, faixes i barretines. Hem trobat en el núm. 31 del periòdic "L'Estiuada" de Sant Hilari Sacalm, del 12 d'agost de 1910, una deliciosa descripció de la festa que la vila d'Arbúcies dedicà a la Colònia Escolar Barcelonina, que passava uns dies a la nostra vila: "... més tart, ja a entrada de fosc, l'orquestra "Els Serafins del Baix Montseny" y el chor "Unió Arbucienca" que dirigeix l'intel·ligent compositor Sr. Vilaró, assistien al acte, tocant y cantant algunes composicions

que acabaren de completar tan hermosa festa. Per fi, la nota més hermosa fou la desfilada dels reunits cap el poble. Aquell tros de carretera de Viladrau, era hermós, sobretot contemplat d'un tros lluny. Al davant el Chor, formant renglera ab el seu fanal de vidres de colors escampant vi-

brants raigs de llum (...) donant diferents tons de color a la multitud...". Aquest fanal, amb el seu resplendor extingit —que encara podem contemplar en el museu de la Gabella— protagonitzà, junt amb l'estendard que l'acompanya, quantitat de festes i celebracions que congrega-

La potent "Societat Choral Unió Arbucienca", amb el seu director Francesc Vilaró -sense barretina, davant l'estendard- posant per a la posteritat.
Foto: AHMA

El cor parroquial d'homes després de cantar l'Ofici, la diada dels reis de 1964.

Foto: Josme

La Coral "Fe i Amor" davant l'Església parroquial en la seva primera sortida de caramelles, l'any 1959.
Foto: Arxiu Bancells

Coral del Centre Parroquial

Foto: Arxiu M. Riumalló

ven el poble enfervorit al seu voltant, aplaudint una entitat que —com moltes d'altres escampades per la geografia catalana— tenia per lema: "Fe, Pàtria i Amor". Tot un programa.

No hem trobat notícies de cap coral anterior a les mencionades. Això no vol dir que no haguessin existit, en tot cas se n'ha perdut la memòria. A partir de la dissolució, l'any 1918, de les orquestres de la vila i la posterior formació de la nova orquestra "Unió Arbucienca", el seu director Francesc Riumalló es féu càrrec de la formació coral que ja tenia aquest nom. Al cap d'un temps, passà a dirigir aquest cor el mestre Lluís Torres que, segons explica en Rafel Vilà, hi incorporà la veu femenina amb gran èxit d'audiència; en Rafel encara recordava "La sardana de les monges" amb què s'estrenaren. Aquest cor, dirigit alternativament en diverses ocasions pels dos mestres mencionats i algun altre com Leandre Bertran, que també ensenyava música, deixà sentir la seva pacífica veu fins que la veu violenta i eixordadora de les armes, acallà d'un cop aquesta i tota altra manifestació artística al nostre país.

A part del Cor Parroquial i el de les Filles de Maria formats per noies, només hem trobat un intent, abans de la guerra, de formar un cor de joves al Casino per part de Juanito Torres, l'any 1934. No deuria durar gaire degut a les circumstàncies del moment.

Acabada la confrontació, i dins les activitats tolerades pel règim foraster que imperava, començà a sentir-se altra vegada el cant coral a l'església en les celebracions litúrgiques, sobretot amb el tradicional Ofici de Nadal i el que es cantava per Pasqua, Corpus, la Festa Major i l'Aplec de la Capella, i també

en les representacions dels Pastorets. No trigaren gaire a sortir a cantar per Pasqua. Aquestes cantades serviren, entre altres coses, perquè s'incorporessin a l'antic grup de cantaires, altres veus joves que ampliaven la dotació del cor i asseguraven la seva continuïtat. En aquest cor que, generalment, tornava a ser d'homes sols, no se li va donar cap nom ni tenia cap senyal d'identificació; en els primers programes de Caramelles hi constava com a "Agrupación Coral", l'any 1951 es catalanitzà aquesta denominació. En principi, fou dirigit pel mestre Riumalló, a l'any 1951 el dirigia el mestre Torres i el 1955 el tornava a dirigir Francesc Riumalló, aquest fou l'any de la seva mort. El 1959 apareixia la "Choral Fe i Amor" —el mot Pàtria, aplicat a Catalunya estava proscribit— adscrita a la "Mutualitat Comarcal Montseny Benèfic", amb incorporació de la veu femenina i un estendard propi, la dirigia el mestre Lluís Torres. L'any 1961 sortí per Pasqua la "Coral Arbucienca" (encara amb el lema "Fe i Amor"), Salvador Riumalló, nebot gran del compositor, la dirigí un parell d'anys. Després, el silenci; durant un grapat d'anys, Arbúcies no tingué formació coral. Fou el 1977 que nasqué la "Coral del Centre Parroquial", sota la direcció d'en Joaquim Riumalló, nebot petit del mestre. Aquesta coral surtia a cantar per Pasqua, per l'Aplec de la Capella i com a fi de festa en algunes representacions teatrals del Centre. Es mantingué fins el 1982, que encara cantà per l'Aplec.

Antics cantaires que podem destacar en aquestes formacions corals, són: en Joan del Crous, en Ramonet de la Cortina i en Joan Recarens com a tenors; en Pep Viñas i l'Amado Gisbert com a barítons; en Ton de ca la Manyana i en Salvador Riumalló com a baixos. En el

ram femení, dels primers temps podem mencionar: la Maria de can Daix i la Carme Riumalló, i posteriorment la Lola de cal Xic, la Mercè Parcet i la Maria Riumalló, també la Maria Sancho, el temps que va viure a Arbúcies.

Després d'haver-se dissolt el Cor del Centre Parroquial, Arbúcies quedà òrfena, altra vegada, d'aquesta activitat durant uns anys, fins que a redós de l'Escola de Música, fundada l'any 1988, nasqué la "Coral Amethysta", amb cantaires d'Arbúcies i Sant Hilari, dirigida, amb encert i professionalitat, per la hilarienca Dolors Vidal. Aquesta coral que uneix els noms de dos pobles tradicionalment rivals en altres activitats, ha aconseguit en pocs anys un nivell d'actuació equiparable al de formacions corals de poblacions més importants i veteranes en aquest art. I, això és així, tant per la preparació i el temperament de la seva jove directora, com per la dedicació i exigència dels seus components. És una magnífica mostra del que es pot aconseguir a través d'una entitat muntada amb seriositat i rigor, com és l'Escola de Música.

En l'àmbit d'actuació de la Parròquia, s'havia perdut totalment —degut a les modificacions litúrgiques i també a la rigorositat de l'anterior responsable— el costum de cantar l'Ofici tradicional de Nadal. Hem hagut d'esperar l'any 1998 —amb motiu del canvi de rector que propicià el desitjat retorn d'aquest antic costum— perquè sorgís la iniciativa de formar, novament, un cor parroquial que, a més de col·laborar en les celebracions litúrgiques, oferís concerts de cant coral i commemorés les tradicionals caramelles per Pasqua. Aquest cor el dirigeix en Joaquim Riumalló.

MÚSICS D'ARBÚCIES

	Orquestres	Instruments
Joaquim Jovanet	Serafins del Baix Montseny	Director
Francesc Vilaró	Serafins del Baix Montseny/Principal d'Arbúcies	Director/Piano/Tenora
Enric Guasch	Els Castanyers/La Rebrotada/La Moderna	Director/Piano/Tenora
Francesc Riumalló	Serafins del Baix Montseny/Principal d'Arbúcies/Unió Arbucienca/Trébol/ Arbucienca(conj)	Director/Tiple/Piano/Violí
Lluís Torres	Unió Arbucienca/Rítmics Orchestra/Trébol	Director/Piano/Violí/Contrabaix
Josep Gou Serra	Serafins del Baix Montseny/Principal d'Arbúcies/Unió Arbucienca	Fiscorn
Lluís Vilà (avi Tiga)	Serafins del Baix Montseny/Principal d'Arbúcies/Unió Arbucienca	Tenora/Contrabaix
"Avi" Castanyer	Castanyers/La Rebrotada/La Moderna d'Arbúcies	Contrabaix
"Nyero" Castanyer	Castanyers/La Rebrotada/La Moderna/Unió Arbucienca/Arbucienca(conj.)	Trombó/Fiscorn
"Planot" Castanyer	Castanyers/La Rebrotada/La Moderna	Fiscorn
"Burot" Castanyer	Castanyers/La Rebrotada/La Moderna	Cornetí
Pau "no soparàs"	Castanyers/La Rebrotada/La Moderna/Unió Arbucienca	Tiple
Josep Reus "Pepito"	Castanyers/La rebrotada/La Moderna/Unió Arbucienca/Arbucienca(conj.)/ Farnense/Maravella/Art Gironí/Llevantina/Montgrins/Trébol	Violí/Flabiol/Fiscorn
Joan Bosch (Rabassó)	Unió Arbucienca/Popular de Barcelona	Tenora
Pere Clapés "Peret"	Unió Arbucienca/Rítmics/Principal de Granollers/Trébol/Farnense/Caravana/ Maravella/Principal de la Bisbal	Contrabaix/Bateria/Violí
Pere Coma	Unió Arbucienca	Trompeta
Lluís Estanyol	Unió Arbucienca/Trébol	Trompeta
Josep Faixedes	Unió Arbucienca/Trébol/Farnense/Maravella	Flabiol/Clarinet/Saxo/ Contrabaix/Tiple/Tenora
Manel Ferragut	Unió Arbucienca/Rítmics/Trébol	Contrabaix/Fiscorn
Ramon Ginesta	Unió Arbucienca/Rítmics/Trébol	Bateria/Saxo/Violí
Carles Juanola	Unió Arbucienca/Trébol/Rossinyols (Cast. d'Empúries)	Trompeta
Jeroni Trainer	Unió Arbucienca/Trébol	Tiple/Tenora/Saxo/Clarinet
Josep Gou Masferrer	Rítmics/Trébol/Verds(Mataró)/Principal de Figueres	Trompeta/Guitarra
Joan Recarens	Rítmics/Trébol/Lluís Rovira/Maravella	Trombó/Bateria
Ramon Aregall	Trébol	Vocalista/Violí
Antoni Batallé	Trébol	Fiscorn
Salvador Callís	Trébol/Farnense/Vidreteres/Emporitana(Verges)/Triunfal(Igualada)/ Jadrist(Caldes)/Maravella	Trompeta/Bateria
Joan Camps	Trébol	Vocalista
Lluís Canals	Trébol	Vocalista/Saxo
Pere Anton Clapés	Trébol/Los Paladines/Maravella	Bateria/Violí
Joan Mañé	Savoy(Torredembarra)/Mar i Cel(Pobla de Montornés)/Trébol/Delmons(S.Celoni)	Trompeta/Guitarra/Bateria
Arcadi Margarit	Trébol/Banda Municipal de Barcelona/Cobla Barcelona	Tiple
Josep Recarens	Trébol/Conjunt de Lluís Rovira	Trompeta
Joaquim Riumalló	Trébol	Vocalista/Tiple/Saxo/Violí
Alejandro Rodrigo	Trébol	Trombó/Fiscorn
Joan Noguera	Arbucienca(Conj.)	Trompeta
Albert Pintu	Arbucienca(Conj.)/Trébol/Principal de Cassà/Banda Municipal de Barcelona/ Cobla Barcelona/Conj. Núria feliu/Conj. Peret	Trombó
Agustí Planiol	Arbucienca(Conj.)/Trébol/Cataluña(Bordils)/Farnense/Caravana/Maravella	Tenora/Saxo/Clarinet
Salvador Riumalló Caralt	Arbucienca(Conj.)	Contrabaix
Salvador Riumalló Salagran	Arbucienca(Conj.)/Cataluña(Bordils)/Clippers(Conj.)/Trébol(Mollerussa)/ Relicario(Vidreteres)/Espanya(Girona)/Caravana/Los Paladines/Marina	Tiple/Clarinet/Saxo/ Flabiol/Tenora/Piano/Violí/ Trompeta/Contrabaix/Bateria
Josep Riumalló	Arbucienca(Conj.)/Trébol/Los Paladines/Cataluña(Bordils)/Principal de la Bisbal	Fiscorn
Joan Torres "Juanito"	Bernard Hilda/Gran Casino/Clippers	Violí/Vocalista

Actualment, a Arbúcies hi conviuen quatre cors, tres sorgits de l'Escola de Música: "Clau de sol" (infantil), "Lutiana" (juvenil de noies) i "Amethysta" –els dos darrers compartits amb la veïna població de Sant Hilari Sacalm- i el "Cor Parroquial". En aquest darrer hi canten encara components dels antics cors dels anys 40 i 50, junt amb altres que han cantat en les diverses etapes que hem explicat. Alguns d'ells també comparteixen

cant amb "l'Amethysta". Segurament, tota aquesta activitat coral ha pogut fer-se realitat perquè, en temps pretèrits, hi ha hagut mestres que s'han basquejat en fer cantar els seus alumnes (com la germana Maria Boleda la Maria Riumalló o el Sr. Riera), vicaris que han muntat sarsueletes i corals infantils (com Mn. manel Feliu i Mn. Miquel Ayats) i persones col.laboradores del Centre, abans Catòlic i després Parroquial, que han

organitzat vetllades infantils amb danses i cants rítmics (com la Pilar Ferragut i la Maria Sansa). Amb aquesta llavor plantada i amb el conreu que n'han fet els mestres de música a cada moment, s'ha pogut arribar a l'eclosió actual. Ara sí que sembla que podem assegurar el cant coral a Arbúcies per uns quants anys. Santa Cecília ens escolti!

DANIEL MARTÍ

RECER POÈTIC

Ha arribat el torn de publicació del tercer premi del concurs Ametista 1999 en les seves modalitats d'adults i escolar, que corresponen als poemes "Capvespre al gorg" i "El Montseny" respectivament. Enllestit el deure imposat per les bases del concurs, podem donar sortida a d'altres col·laboracions que ens han arribat a la redacció. Una d'elles és un breu, però intens, poema de Vicent Melo que hem titulat "Pensament". També us oferim la primícia de dos poemes inèdits de Mn. Pere Ribot, facilitats per l'Eduard Frigola, que descriuen amb mà de mestre, dos indrets de Riells del Montseny, "El mas perdut" i "La font de les "fogueres".

CAPVESPRE AL GORG

Replegant el somni i voltant el dia,
remonto llisos còdols prop d'un gorg
on el descans serà exhaust,
cobejant tiges de desig i plors.

Encara són les vuit amb ocre del vespre,
i la lluna, no ho és,
encara un unglot de cel visible,
que de Montseny deleix.

Sé que m'assetgerà quan no pensi,
per aixó aixoplugo records,
bevent i lluitant rumiades,
llescant hores tot sol.

Són somnis de raigs famolencs,
sol que no escalfa ni ofén,
esmicolant una a una,
ferides -llargues- i trencs.

La sentor d'un breu solstici,
alleugera pors de mort,
i ja sento el meu defici,
besat per la remor del gorg.

FRANCESC SABANES (ARBUCIES)

EL MAS PERDUT

Passà el temps, i de fadrina
no te'n queda ni altre ut ;
ni paller d'or, ni puput,
ni finestra amb clavellina.
Brasa morta, mas perdut.

PERE RIBOT PVRE.

EL MONTSENY

Pujo, baixo, vinc i vaig,
salto i corro sens parar.
Entre pins, suros i faigs,
el Montseny sembla no acabar.

Al voltant el camp verdeja,
i molt a prop estic d'un poble
que es diu Arbúcies i s'aireja
amb costums i gent molt noble.

Colors i fruits per primavera,
hiverns amb fred, pluja i tristor,
estius amb calor vertadera
i milers de fulles a la tardor.

MIREIA QUILEZ

PENSAMENT

Quan la mirada s'allunya
a la recerca d'un món millor,
torna, tan sols, amb records
d'un passat ple d'enyorança.

VICENT MELO

LA FONT DE LES "FOGUERES"

Entre prats i esbarzeres
neix la font de les "fogueres".
Caminant, si estàs sadoll,
beu-ne en pau,
que és aigua bona de Perarnau.

PERE RIBOT PVRE.

L'AJUNTAMENT D'ARBÚCIES

DURANT LA SEGONA

MEITAT DEL SEGLE XIX (1842-1873)

El lector assidu d'aquest apartat d'història de la revista, s'adonà que hi ha un buit cronològic en aquest dossier, que hem titulat "Història de l'Ajuntament d'Arbúcies". Efectivament entre 1740 i 1846, més de cent anys, tenim un buit documental. No hem localitzat cap acta, ni cap tipus de document que narri les vicissituds de la nostra administració local. Per aquesta raó el dossier, reemprèn el seu discurs a partir de l'any 1846, quan tornem a trobar llibres d'actes. Les previsions inicials eren de tractar tot el segle XIX, en un sol número. El volum d'informació existent ho ha fet impossible, de manera que el segle XIX, serà tractat en dos números com es mereix. En la present entrega podem veure una bona descripció de quines eren les funcions i actuacions de l'ajuntament a aquesta època. També a tall de cronologia podem veure els fets més assenyalats d'aquest període. Continuant la línia de l'anterior número, també es relaciona a tots els alcaldes del període tractat. D'aquesta manera a final del dossier dispondrem de la relació de tots els alcaldes de la vila. Acompanyant aquest interessant capítol d'en Roger Zamorano, presentem un breu d'en Joan Illa, sobre Sant Sebastià i Arbúcies i un article costumista d'en Daniel Martí. Tot plegat una bona mostra del que a nivell d'història s'està fent a la nostra vila.

Si en l'anterior número en Manuel Rueda ens mostrava com a través de les universitats es consumava la substitució dels mecanismes del poder feudal, a partir del segle XIX, i amb el trasbals que suposà pel nostre país el període de les guerres napoleòniques, s'acabà definitivament amb la pervivència del règim senyorial. Així, l'any 1813 les Corts liberals de Cadis abolien les jurisdiccions d'origen feudal; a partir de llavors, la base organitzativa del règim local passava a ser els *ajuntaments constitucionals*, model que, malgrat les múltiples reformes, ha perdurat fins els nostres dies. Malauradament, només es conserven les actes de

l'Ajuntament d'Arbúcies a partir de l'any 1842 i, tot i així, de manera fragmentària. Malgrat l'*handicap* que suposa no tenir informació del període inicial, les actes que s'han conservat permeten dibuixar les línies mestres d'actuació del consistori durant el segle XIX, que configuren l'adaptació de l'Ajuntament a la nova realitat socioeconòmica contemporània.

L'AJUNTAMENT: BASE DEL NOU MODEL LIBERAL DE RÈGIM LOCAL

El segle XIX es caracteritza, històricament parlant, per la crisi definitiva de l'Antic

Règim i les diferents etapes constructives per les quals passà el nou model d'Estat, nacional i liberal. Precisament, un dels elements destacats d'aquest procés de construcció estatal serà la configuració dels ajuntaments i la delimitació de les seves funcions. Serà durant la primera meitat del segle XIX quan, a través de les successives reformes liberals, el nou sistema d'organització civil anirà prenent cos. Felip V, amb el decret de Nova Planta, ja havia apostat per l'uniformisme del règim senyorial, introduint als Països Catalans el model castellà d'organització civil: els ajuntaments. Així, els regidors passaren a substi-

tuir els jurats, paers, cònsols i homes de consell de les universitats, al mateix temps que s'instaurava la figura de l'alcalde per a presidir el consistori.

La separació establerta a la Constitució del 1812 entre les funcions judicials i administratives configurarà l'aspecte definitiu de la institució de l'alcalde exclusivament com a president de l'ajuntament i generalitzat a totes les poblacions. La constitució, a més, fixava que el càrrec d'alcalde, com també el dels regidors, havia de ser d'elecció popular, però no sempre fou així. Al llarg del segle XIX es donarà una intensa pugna dins el liberalisme entre els més conservadors, partidaris

El Nostre Ahir

EL RECLUTAMENT DELS MOSSOS PEL SERVEI MILITAR

d'un model d'organització municipal restrictiu i elitista, i els progressistes, defensors d'un ajuntament de caràcter més democràtic. Com veurem més endavant, la política local arbucienca no restà al marge d'aquesta polèmica. Però quines eren les principals tasques del consistori? Si repasem les actes de l'Ajuntament ens adonarem que les dues activitats administratives municipals més usuals eren precisament aquelles que estaven fortament vinculades a les necessitats del nou Estat liberal: el reclutament dels mossos pel servei militar i la recaptació dels impostos.

Les quintes era un mètode establert per a completar les unitats militars i consistia, inicialment, en sortejar els homes útils, a una cinquena part dels quals corresponia d'incorporar-se a files. Aquest sistema sempre fou impopular, ja que les llistes prèvies d'homes útils estaven plenes d'exempcions, de manera que el pes del servei militar, llarg i costós, requeia quasi bé sempre sobre les classes populars. L'Ajuntament era l'encarregat de fer el sorteig de quintes, els nois que resultaven escollits havien de passar la revisió mèdica a la casa de la Vila, allà el consistori en

ple, ajudats pel dictamen del metge del poble, decidia si el jove era apte o no per al servei militar. Era normal que no tots els joves quintats es presentessin al sorteig, però en èpoques de conflicte bèl·lic, el nombre de joves que no responien a la convocatòria s'incrementava de manera força notable. Així, el 1872, en plena tercera guerra carlina, nou dels vint-i-quatre arbucians quintats per aquell any no es presentaren i l'Ajuntament no va tenir altre remei que declarar-los pròfugs.

Una altra curiositat: en les actes dels plens hi consta tot el procés de les quintes, des del sorteig fins a la revisió mèdica. Doncs bé, les actes ens aporten una dada molt valuosa des del punt de vista demogràfic i, fins i tot, alimentari: l'alçada mitjana dels joves quintats. Així per exemple, l'any 1884 el requisit d'alçada mínima per ser declarat apte estava en un metre i mig. Dels 24 joves que es varen presentar a les proves mèdiques tres no arribaven a l'alçada mínima i sis més no passaven del metre i cinquanta-nou centímetres!. En total l'alçada mitja dels joves arbucians, fa poc més de cent anys enrera, estava en un metre i seixanta-vuit centímetres.

minador dels diferents governs municipals d'Arbúcies al llarg del segle XIX, aquest seria, sens dubte, les enormes dificultats econòmiques del consistori que arrossegà al llarg del segle un dèficit crònic en la seva hisenda.

La major part del pressupost es cobria amb les contribucions territorials i industrials, que any rere any se solien incrementar per mirar d'equilibrar el pressupost. De fet, era l'Ajuntament qui cada any nomenava una Junta avaluadora, amb una presència majoritària dels més grans contribuents, que tenia com a objectiu repartir la població arbucienca entre les diferents categories contributives. Lògicament, l'establiment d'aquests barems contributius sempre van ser objecte de polèmica, ja que molts arbucians consideraven que els criteris de valoració de la Junta eren del tot arbitraris i sotmesos als interessos econòmics, polítics i socials dels seus membres. Així, les actes de l'any 1887 recullen una denúncia al Fiscal de la "Audencia de lo Criminal de Gerona" del consistori municipal en contra d'en **Quirze Pagès i Pujals** i d'en **Francesc Pol i Jover**. Els membres del govern municipal consideraven que els dos arbucians esmentats havien comès un delictes d'injúria i de calúmnies al "calificar al Ayuntamiento en términos tales que lastiman el honor y decoro de esta Corporación". Tant en **Quirze Pagès** com en **Francesc Pol** estaven en desacord amb la categoria contributiva en què la Junta municipal els havia enqua-

ANNEX 1 RELACIÓ DE BATLLES, S. XIX (1842-1873)

- 1 de gener de 1842
Pere Aulet
- 1 de gener de 1843
Josep Fugarolas
- 1 de gener de 1844
Antoni Pujals
- 1 de gener de 1846
Jaume Pujató
- 1 de gener de 1847
Joan Pons
- 1 de gener de 1848
Miquel Pons
- 1 de gener de 1852
Jaume Pujató
- 1 de gener de 1854
Segimon Pons
- 1 d'octubre de 1854
Josep Fugarolas
- 16 d'octubre del 1854
Pere Quadras
- 16 d'agost de 1856
Carles Lambert de Roquer
- 12 de març de 1857
Josep Torrent del Mas
- 1 de gener de 1859
Pere Pasqual i Roses
- 1 de gener de 1861
Josep Regàs i Mataró
- 1 de gener de 1863
Aleix Aulet
- 1 de gener de 1865
Carles Lambert de Roquer
- 1 de gener de 1867
Josep Torrent
- 7 d'octubre de 1868
Ramon Quadras
- 24 de setembre de 1873
Francesc Pons i Riera

LA RECAPTACIÓ DELS IMPOSTOS

No cal dir que els impostos eren un tema cabdal de l'agenda municipal. Si calgués buscar un comú deno-

ANNEX 2. NOTÍCIES DE LA VILA

- **17 de març de 1844:** es traslladen les restes de l'antic cementiri de la plaça al cementiri ubicat a la Pietat, que s'amplia amb la construcció de nous nínxols.
- **19 de maig de 1844:** Ramon Pons s'encarrega de tenir cura del rellotge de la vila amb un sou de deu lliures a l'any.
- **9 de març de 1846:** Josep Lluís Lambert de Roquer, inicia les obres de construcció de La Farga
- **8 de gener de 1848:** s'esmenta a les actes el projecte de construcció d'una nova casa de la Vila on s'hi pensava ubicar "las localidades necesarias para la educación primaria y demás servicios del público".
- **Abril de 1851:** L'Església concedeix el permís perquè es construeixi la nova casa de la vila en els antics terrenys del cementiri, sempre que l'edifici serveixi "solamente para la escuela de niños, y pueda tener sus sesiones el Ayuntamiento, cuando lo crea oportuno, pero que de ningún modo se ha de emplear para otros usos, y mucho menos profanos".
- **31 de juliol de 1854:** adhesió de l'Ajuntament d'Arbúcies al "pronunciamiento" dels generals O'Donnell i Dulce, comença l'anomenat bienni progressista.
- **24 de setembre de 1854:** assemblea veïnal que elegeix els 9 electors que hauran d'escollir nou alcalde. Participen en la votació 396 veïns.
- **16 d'octubre de 1854:** apareixen a les actes les primeres firmes en català: són els regidors Pere Planas i Pau Ferrer.
- **29 d'octubre de 1854:** L'Ajuntament procedeix a l'allistament de la Milícia Nacional local. En total estarà formada per vuitanta-cinc homes.
- **27 d'agost de 1855:** L'Ajuntament, aprofitant la llei de Desamortització eclesial, aprova la redempció en 9 anys i 10 terminis dels censals que pagava a les Religioses Carmelites de Vic i al Capbreu de la Seu de Vic. En total l'Ajuntament d'Arbúcies pagarà 11.460 rals i 220 maravedís pel rescat dels censals eclesialstics.
- **9 de setembre de 1855:** Davant l'amenaça carlina el consistori aprova un pla d'obres de defensa de la vila.
- **21 de maig de 1858:** es proposa i s'accepta retirar les portes del portal d'entrada situat davant del Pont per facilitar el transport i "el libre paso de Caballerías mayores á toda carga".
- **28 de juliol de 1858:** poden votar segons el cens electoral 450 veïns i el consistori passa de vuit a dotze regidors.
- **9 de març de 1859:** El dèficit de l'Ajuntament és de 21.870 rals.
- **23 de gener de 1862:** Inauguració del carrer Francesc Camprodon (la Carretera).
- **25 de juny de 1863:** Davant l'estat "ruinós" de l'escola de nens l'Ajuntament decideix acceptar, mentre no s'aprovi el projecte de les noves escoles, l'oferiment d'un saló del Casino propietat de Francesc Pascual i Pons i Carles Lambert de Roquer.
- **28 de juny de 1864:** La família Lambert de Roquer fa donació d'una de les seves propietats perquè s'hi construeixi una nova escola.
- **22 d'agost de 1868:** es presenta la proposta de traslladar el cementiri de la Pietat. El projecte inicial és d'ocupar els terrenys del camp de l'Oliver, però no hi ha diners i els propietaris (la família de Roquer) s'hi nega.
- **7 d'Octubre de 1868:** L'Ajuntament d'Arbúcies passa a ser dirigit per una Junta revolucionària presidida per en Ramon Quadras.
- **28 d'Octubre de 1868:** es dissol la Junta revolucionària.
- **26 de desembre de 1868:** Per primer cop les actes esmenten la celebració d'unes eleccions municipals (censatàries) a Arbúcies. Obté la majoria de vots en Ramon Quadras, que també per primera vegada, és escollit alcalde pels regidors del consistori en votació secreta.
- **30 de juny de 1869:** El ple de l'Ajuntament, així com també els funcionaris, juren lleialtat a la nova Constitució espanyola. Només el regidor Joan Mollfulleda s'hi nega. La mestra del poble, Josefa Berenguer fa el seu jurament amb condicionants: "juro guardarla en lo que no se oponga á la ley de Dios y a las prescripciones y derechos de la Santa Iglesia".

drat. Segurament, a l'hora de mostrar el seu "desacord" ho varen fer amb excessiva vehemència.

Un altre element polèmic fou el de l'impost de consums. Aquest impost es començà a aplicar amb la reforma hisendística del 1845. Coneguts popularment com els burots, els arbitris sobre el consum gravaven aquells articles de primera necessitat (sabó, vi, oli, carn fresca, embotits, etc.) i, per tant, es feren molt impopulars entre les classes treballadores, que eren les que més notaven l'alça de preus provocada per aquests arbitris. D'aquests impostos indirectes una part anava a les arques municipals i l'altra a la hisenda de l'Estat,

però era l'ajuntament l'encarregat de la seva recaptació. A les poblacions inferiors a 5.000 habitants els ajuntaments podien arrendar aquest impost a un particular, el qual s'encarregava del seu cobrament. A Arbúcies, l'any 1888, l'Ajuntament atorgà la concessió administrativa dels arrendaments dels consums. Sembla ser que els nous arrendataris posaren un enorme zel en el cobrament de l'impost, provocant una revolta popular i la presa per part dels veïns d'Arbúcies de la Casa de la Vila. L'alcalde es veié obligat a prometre l'abolició dels drets de consum, promesa que més tard no compliria (FERRER i GI-

RONÈS, PERXADA 2ª època, núm. 16).

Així doncs, els impostos arbuciençs es caracteritzaren per la seva migradesa i, per altra banda, la lògica impopularitat. L'Ajuntament d'Arbúcies només va poder comptar amb els recursos econòmics propis de la vila, ja que la situació de la hisenda estatal espanyola va estar marcada per una total insolvència. Les actes demostren com l'economia arbucienca per si sola fou incapaç de cobrir les necessitats presupostàries municipals, i això limità, en bona mesura, les diverses i importants actuacions que el consistori va haver d'emprendre durant el procés de modernització de la nostra vila.

CONTINUITAT SOCIAL EN EL PODER MUNICIPAL

Certament, l'entrada en funcionament dels ajuntaments trencà amb el sistema de govern local d'Àntic Règim i amb les arbitrariedades feudals. En aquest sentit podem parlar de canvi institucional, però no pas de canvi social. Ja havíem vist com al llarg dels segles XVII i XVIII el poder municipal estava en litigi entre els òrgans de control del poder feudal (les batllies) i aquelles institucions controlades per la nova oligarquia emergent (la universitat o comú).

L'aparició dels ajuntaments comportà el triomf definitiu

El Nostre Ahir

de la presa del poder municipal per part de la classe pagesa benestant. I més si tenim en compte que el règim municipal que el liberalisme acabarà imposant serà enorme-

s'assajaren mètodes de representació locals més democràtics. Però quan governà el liberalisme més conservador (la major part del

ment exclouent. Només durant els breus períodes de govern progressista

segle XIX) o bé l'alcalde era nomenat directament pel governador civil de la província, o bé a través d'un sistema d'elecció exclusiu, el càrrec d'alcalde i de regidor estaven reservats als grans contribuents locals.

En aquest sentit només cal que comparem els noms d'aquells que apareixen a les actes de la universitat o comú d'Arbúcies durant els segles XVII i XVIII, amb els noms d'aquells que foren regidors o alcaldes els diferents consistoris municipals al llarg del segle XIX. Els cognoms, entre d'altres, dels Mollfulleda, Ferrer, Quadras, Torrent, Pons, Mataró, etc., es repeteixen ara amb la mateixa assiduitat que en els segles anteriors. Lògicament són els descendents, però, és la mostra més palpable que la implantació del règim liberal a l'Estat espanyol, tot i els profunds canvis políticsosocials i econòmics que generà, no es traduí en un trencament o substitució de l'elit governant local, ans el contrari, aquesta veié reforçada el seu poder i així el segle XIX, podríem catalogar-lo com el "segle d'or" de l'oligarquia terratinent arbuciana.

CONSERVADORS, PROGRESSISTES I REPUBLICANS, LA PUGNA PEL CONTROL DE L'AJUNTAMENT

El liberalisme no va ser mai un corrent polític homogeni. Tot i estar d'acord en el model social i econòmic que calia establir, les diferències varen començar a sorgir al voltant de la intensitat i caràcter de les reformes liberals. A Arbúcies, malgrat formar part de la mateixa categoria social, també es fa palesa la divisió entre un bàndol conservador, monàrquic i amb afinitats amb el carlisme i un de liberal i progressista. Així l'enfrontament entre un i altre bàndol se centrava sobretot en el terreny ideològic i polític, més que no pas en qüestions socials o econòmiques. Precisament serà en la concepció de l'Ajuntament i els mecanismes de participació ciutadana on quedin més marcades les diferències. El control del poder local es convertí en un dels principals camps de batalla entre les dues faccions del liberalisme espanyol. Mentre els conservadors defensaven que la figura de l'alcalde fos un mer delegat del poder governatiu (nomenat pel governador civil d'entre els màxims contribuents locals), els progressistes i, més tard els republicans, veien en l'alcalde un representant del poble i volien que aquest fos escollit amb el màxim consens popular

ARBUSSIANS:

Acaba de organitzar-se y constituirse en nostra vila una Junta denominada: JUNTA LOCAL CATÓLICA-MONÀRQUICA DE ARBUCIAS y la componen. D. Juan Poás y Crous, president. D. Joseph Torrent y Ripoll, D. Joseph Regás y Mataró, D. Joseph Puig y Ferrer secretari.

Aquesta Junta dependeix d'altres de major categoria ab los noms de Junta Central que té son assiento en Madrid, Juntas provincials que lo tenen en las capitales de Provincia y Juntas de distrito que lo tenen en lo Cap de Partit. La Junta local d'Arbúcies, com todas, poseeix son Reglamento y Estatuta y son primer article es: *La Asociación católica monárquica admite en son seno á todos los españoles que's proponen trabajar lealmente por lo triunfo de los principios simbolizados en D. Carlos de Borbon y Austria de Este.*

Si cuant se féu lo glorios alament de Cádiz hagués algú dit ó solament apuntat la idea de que als disset mesos de Govern revolucionari y despues d'una intentona tan desdichada com la del pasat istiu, los progressos del partit carlista serian la preocupació general de cuants s'ocupan de la marxa de las cosas públicas, tots l'hagueren tingut per un loco carregat d'il·lusions y visions; no obstant es avuy cert y mes que cert que'l carlisme está truceant á las portas d'Espanya.

Moments son aquestos per los quals passém, de gran circunspecció y timo y sobre tot de aunar todas las forzas y voluntats dels veraders liberals, porque sia dit: la generació actual quedaria deshonrada als ulls de la civilització y de l'història, la generació actual seria una generació malheida per sa progreitoria si consentís la gran humiliació, la gran vergonya de veurer la restauració del absolutisme en los descendents de Carlos V. Lo dia en que per la forsa de las armas sos nets se sentassen en lo Trono de que foren excellosos, las sombras y ossos de nostros Pares liberals s'extremirian y cruxirian d'indignació en sas mateixas tumbas y lo Mon enter aplaudiria cada un dels cops ab que lo bastó del despotisme feria l'esquena d'un poble que, no s'abent fer ús de la llibertat, ha buscat un refugi contra sa propia debilitat en la miserable tartana de S. Carlos de la Rápita, la qual fugí cobardement devant l'esplendor de las inmarcesibles glorias conquistadas en Africa.

Alerta donos liberals montanyesos puig per mes que sie molt y molt espanyol lo despreciar sempre al enemich, no fereix l'il·lusió de que no tenen importancia y forsa bastant los carlistas; no habem d'incórrer en aquest defecte fill de la vanitat característica de nostre sang.

La tendència al carlisme no ha pres encara afortunadament cos, se trova en lo periodo de gestació; pero per lo mateix que's desarrolla en la obscuritat, deu prevenirse energicament son creixement, sino volem que'ns sorprenga ab sa robustés y nos imposa ab sas inopinadas forzas lo dia en que surtia de son actual estat per un estors supremo dels que tenen interès en aprofitarlo.

Alerta montanyesos y liberals, tots alerta: radicals rabiosos que ab sauya perseguiran á monárquichs, á democratas, á progressistas y á unionistas y á tots cuants pronunciaban las santas paraulas llibertat y justicia i drets del poble. Derrera de D. Carlos de Borbon y Austria de Este vindrá una emigració famulant y mes avassalladora que todas las fins are conegudas, vindria la Russia contra l'infortunada Polonia y per fi vindrian las tenebras contra la llum.

Figurem nos per un moment la victòria dels carlins. Assentat D. Carlos en lo Trono de Espanya, los mes lleugers serveys, la mes servil domesticitat se veuria premiada ab grans empleos que's justificarian ab las màgics paraulas "Consequencia per l'altar y pel Rey." Sobre l'exèrcit moderat y l'exèrcit progressista y l'exèrcit unionista tindriam lo joch de cartas carlista. Sobre la llista d'empleats que avuy poseix cada fracció política, vindria lo joch de cartas carlista. Sobre la llista d'empleats que avuy poseix cada fracció política, vindria lo joch de cartas carlista. Sobre la llista d'empleats que avuy poseix cada fracció política, vindria lo joch de cartas carlista. Sobre la llista d'empleats que avuy poseix cada fracció política, vindria lo joch de cartas carlista.

Alerta montanyesos y liberals, tots alerta: que meditin are los contribuyents cada qual per son rang, sempre cuant en situació nova s'omplan las panzas agrehidas tant temps adietadas en l'extranger.

Alerta montanyesos y liberals, tots alerta: que meditin are los contribuyents cada qual per son rang, sempre cuant en situació nova s'omplan las panzas agrehidas tant temps adietadas en l'extranger.

Confessim nosaltres que de tot lo que passa ne té la culpa lo mateix Govern revolucionari puig que dormit en llors de la victòria, aquesta es l'hora que no ha mostrat sas dens de lleó á tanta forsa de conpiradors d'ofici etern com son gran part de capellans que per ells lo breviarí, l'evangeli y la mansuetut del mateix Jesu-Crist es una mentida. Sa màxima es: *noite tangere christos meos*, màxima que ha estat, es y será sa bandera sempiterna.

Arbussians tots sols nos resta dirvos que esculliu entre lo carlisme y la llibertat; ningú millor que vosaltres sabeu la diferencia que vá d'una y altra cosa, ningú millor que vosaltres podreu apreciar los sentiments y fetes que en aquesta vila haben presentat y vist desde la revolució de setembre de 1808 y ningú millor que vosaltres sab qui ha de plorar presons, penas, càstichs, multas y estranyaments de la Patria.

Nosaltres no nos fem cab il·lusió, ja sabem que cas de guanyar los carlins patirem la gota mortal y mes que aixó correrem tal vegada lo risc de esser penjats en l'arbre de la llibertat, si bé la penjada será benroyca porque fora decretada per los sants partidaris catòlics, monárquichs, apostòlics romans. Devant tal perspectiva y alternativa la nostre missió en avant ja no es duptosa. Viva la verdadera llibertat.

Arbúcies 8 mars 1870. — Ramon Quadras. — Carlos Lambert. — Segismundo Montplet. — Pedro Paz. — Narciso Ligoña.

ARBÚCIES FEU VOT A SANT SEBASTIÀ

La població d'Arbúcies, igual que la d'arreu de Catalunya, fou flagel·lada diverses vegades per epidèmies bubòniques. Tenim constància de la de l'any 1348, coneguda com a Pesta Negra, de la del 1404 i la de 1650. Els arbuciençs, en una d'aquestes vegades demanaren la intercessió de Sant Sebastià, perquè els deslliurés del contagi.

Ens ho explica Mn. Francesc Pujals i Blanch (rector d'Arbúcies 1700-1713) en la consuetada que diu: "*Lo dia 20 de gener, dia de Sant Sebastià, se diu missa matinal y major com les demás festes, hi ha capella de dit*

Sant". Consta a l'any 1514 un altar dedicat a Sant Sebastià i el 1615 una capella en honor del mateix Sant) y per quant lo poble fa festa per haver-la votada en temps de la Peyrona (nom que se li donà a la pesta com també en altres pobles de la contrada) hi foren deslliurats per intercessió de dit Sant, de dit mal."

En la darrera estrofa dels goigs diu:

"En Déu vostre merit val per qualsevol accident; però senyaladament contra l'Epidemich mal;

Arbúcies humiliat per so acut a tal potència preservant est Principat de Contagi i Pestilència"

Els administradors de la confraria eren els encarregats d'organitzar la festa, tant dels actes religiosos com de les ballades.

Arrelà tant aquesta festa que perdurà fins arran de la Guerra Civil de 1936. A partir d'aleshores, Arbúcies va perdre una festa i una fira molt important d'hivern, la Fira de Sant Sebastià.

JOAN ILLA

possible. No cal dir que serà en els breus governs progressistes, els anys del bienni progressista (1854-56) i sobretot durant el sexenni revolucionari (1868-1874), quan es prenguin les mesures de caràcter més democràtic que marcaran l'evolució del municipalisme al nostre país.

A Arbúcies serà al setembre de 1854, després del "*pronunciamento*" progressista, quan, per primer cop, es convoqui una assemblea veïnal per triar els 9 electors que posteriorment hauran d'escollir l'alcalde. També serà després de la revolució del 1868 quan a les actes municipals es reculli per primer cop l'organització d'unes eleccions municipals (suposem que amb caràcter censatari) per escollir el nou consistori. Cal dir, però, que les experiències de governs municipals més liberals i democràtics a la nostra vila van ser més aviat poques i a més de curta durada. El consistori municipal estarà dominat la major part del segle pels elements més conservadors de la societat arbucienca.

Si fem cas a les actes municipals els canvis de poder a Arbúcies sembla que es van fer de manera incruenta. Com a molt es culpava a l'anterior govern municipal de la mala situació econòmica del consistori, es revisaven els comptes i s'acabava acusant a l'alcalde anterior de mala gestió i d'afavorir els seus interessos particulars. Cal, però, anar alerta quan analitzem les actes, ja que aquestes solen ser molt "asèptiques" i no acos-

tumen a reflectir directament les pugnes polítiques i socials del moment. Seria lògic pensar que si hi va haver algun tipus de repressió (sobretot social i econòmica) aquesta no constés en la documentació oficial.

EL PRIMER MANIFEST POLÍTIC ARBUCIENC

Qui formava a Arbúcies aquests dos bàndols ideològics? Afortunadament, disposem d'un document històric especialment valuós i il·lustratiu. Es tracta d'un manifest amb data del 8 de març de 1870 i signat pels progressistes del poble alertant als arbuciençs sobre la creació d'una junta procarlista denominada "Junta Local Catòlica-monàrquica de Arbúcies" i que en el primer article dels seus Estatuts recull la voluntat d'admetre "*...en son seno a tots los espanyols que's proposien treballar llealment per lo triunfo dels principis simbolisats en D. Cárlos de Borbon y Austria de Este.*"

Al llarg de l'escrit es fa una defensa aferrissada dels valors de la llibertat i del progressisme alertant contra el

procés d'invulsió que representa l'opció absolutista del carlisme. És, segurament, el primer manifest polític de la vila d'Arbúcies que es conserva i destaca pel seu to apassionat, marcadament anticlerical, i per un cert punt d'ironia.

Fixem-nos, però, amb els noms que apareixen. Per la banda progressista l'escrit està firmat per en **Ramon Quadras, Carles Lambert (de Roquer), Segimon Montplet, Pere Paz i Narcís Ligoña**. Pel bàndol conservador i monàrquic el text esmenta les següents persones: **Joan Pons i Crous, Josep Torrent i Ripoll, Josep Regàs i Mataró, Josep Puig i Novellas, Pere Pascual i Rosés, Aleix Aulet i Ferrer i Joan Mollfulleda i Ferrer**.

Així ens adonem que entre els conservadors trobem noms de propietaris com els de can Torrent, el Regàs o ca n'Aulet. Els partidaris dels carlins es localitzen sobretot en aquelles àrees on domina una estructura de la propietat més extensa, lligada a un tipus d'explotació agrícola i forestal tradicional; amb un gran pes i influència dels preceptes reli-

giosos. Per contra, entre els dirigents progressistes locals destaquen els noms de propietaris del veïnat del Rieral (can Quadras, el Roquer, Montplet). Aquests destaquen per un tipus d'explotació més intensiva i diversificada, són propietaris amb un tarannà més obert i innovador en el terreny econòmic, amb més lligams amb el nucli urbà del poble i per tant amb una relació, social i econòmica, més estreta amb els sectors menestrals arbuciençs.

És, doncs, un bon exemple que aquest enfrontament ideològic-polític va molt lligat a les actituds socioeconòmiques que s'estan present. Cal que tinguem una visió global dels processos històrics i, sens dubte, la pugna política que en aquests moments es donava al si de l'Ajuntament d'Arbúcies no era res més que un reflex dels profunds canvis econòmics, socials i culturals que el nou model liberal estava comportant i que, per força, havien de modificar les formes de vida de la societat arbucienca.

ROGER ZAMORANO

A JOAN RECARENS, "PEL DAMUNT DELS NOSTRES CANTS..."

En Recarens va ser per als seus contemporanis, el paradigma del cantant en la tessitura de tenor, tant en el cor de Caramelles com en el cor Parroquial o, individualment, cantant sarssuela, fent solos als Pastorets o cantant en qualsevol celebració. La nostra coneixença venia, sobretot, d'aquesta particularitat. Tot i que hi havia una gran diferència d'edat —jo tenia 15 anys quan vaig començar al "coro" i als Pastorets, i ell ja en tenia 56— s'establí un corrent de simpatia mútua. En el cor sempre em volia al seu costat, deia que li donava confiança, i vàrem fer parella als Pastorets uns quants anys, ell de Rovelló i jo de Lluquet.

Tenia una veu potent de tenor que sabia dosificar, havia après la tècnica d'impostació de la veu i això feia que no es cansés tant i contribuï a que pogués cantar, amb certes garanties, fins a una edat avançada. Era una persona molt animada i amb ganes de gresca, es rifava, d'una manera directa i sense embuts, de les ridícules humanes i de tot allò que significués carincloneria o prepotència. I això ho plasmava en les còpies que feia i cantava en els Pastorets. Ja uns mesos abans

de Nadal, mentre feia espardenyas, treia punta als temes més candents de l'actualitat vilatana o general, i els deixava anar en plena representació, amb gran gatzara del públic que ja els esperava. Més d'un cop havia tingut problemes amb alguna persona criticada, que després ell intentava solucionar amb la seva bonhomia.

Col·laborava amb tothom i amb tots els estaments. Se'l podia trobar a can Tuta, al Casino, a la Parròquia o al Centre Catòlic, fent rodolins, fent teatre o cantant, que era la seva primera i principal afició. Tenia diverses ocupacions per guanyar-se la vida, unes relacionades amb la música, com la compravenda de pianos; altres relacionades amb la tipografia com a representant d'una impremta de Santa Coloma i una altra de més pedestre —la que constava en el cens arbucienc— que era fer espardenyas a l'estil antic, en un banc d'espardenyer. Amb tantes ocupacions i amb el seu caràcter tenia un anecdotari molt ric. Eren famoses i esperades les seves cantades després dels àpats de commemoració d'algun fet, que sempre s'acabaven amb un fragment de sarssuela o amb

l'habitual cant de "Rosó". A més de cantar, i de fer els "solos", en l'Ofici de Nadal, s'encarregava d'imitar —amb un estri adequat— el cant del rossinyol en algunes parts de la missa i en les cançons de l'adoració del Nen, també ho feia en els Pastorets. N'era un gran virtuós.

Li vaig poder fer una entrevista l'any 1966, per a una revista que treia el jovent d'Arbúcies, de la qual en van arribar a sortir quatre números, un resum de la qual ens servirà per a conèixer més el seu tarannà i les seves aficions. Als seus 71 anys, afirmava que l'afició més gran de la seva vida era cantar. Va començar a l'edat de 7 anys amb Mn. Manel Feliu, un beneficiat de la Parròquia, aficionat al teatre, que portava un grup de mainada i els feia representar les sarssueles que ell mateix escrivia, amb gran èxit de públic. Des de llavors que continuà cantant en el teatre, en l'església i pel carrer. Formà part "aplicant-hi el màxim d'esforç", deia ell, de tots els cors que s'havien organitzat a Arbúcies. Als 13 o 14 anys va aprendre l'Ofici de Nadal i el va cantar sempre, mentre va poder. Tot ho feia per afició, i deia que si després de tants anys de cantar havia contribuït a què no es perdés l'afició pel cant a Arbúcies, ja es donava per ben pagat. Els seus millors mestres havien estat, segons ell, Mn. Manel Feliu, en Francesc Riumalló i en Lluís Torres.

Igual que li agradava cantar, també li agradava escoltar els bons cantants. A la seva joventut, quan feia d'aprenent de pastisser a Barcelona, es gastava els diners de les propines per anar a òpera al Liceu. Havia conegut personalment a Hipòlit Làzaro, famós tenor català de l'època, que li havia aconsellat sobre la tècnica de cantar i, fins i tot, havien cantat plegats. Ho recordava com l'emoció

més gran de la seva vida. Admirava a Miquel Fleta com a cantant d'òpera, i a Emili Vendrell com a cantant de cançons. Finalment es lamentava que el jovent d'aleshores no tenia afició pel cant, com abans.

Les seves darreres intervencions varen ser: en el teatre, fent el Perruca de "Terra baixa" amb el grup Art Teatral el setembre de 1964, quan tenia 69 anys, i com a tenor, en una sessió d'homenatge a un company, el març de 1969 on va cantar per darra vegada, als seus 74 anys, un èxit de joventut, la sarssuela "Els dos didots", junt amb Salvador Riumalló. El gener de 1975, acompanyat per la seva dona Teresina —tots dos delicats de salut— van anar a viure amb la seva filla Carme a Sant Joan Despí. Allà, morí el 26 d'agost de 1976, a l'edat de 80 anys, mig any després de la seva muller. Descansin en pau.

Considero que amb en Recarens, com amb altres persones significatives que també ens han deixat, ha anat desapareixent d'Arbúcies un sistema de vida casolà i amable, d'estil facciosi, que les noves tècniques i els nous costums han anat arraconant a les capes més fones i obscures de la memòria. Val la pena que avui, quan en les diversions hi predomina la vacuïtat i la imitació clònica de costums forasters sense suc ni bruc, tinguem un record per aquells que en el seu temps sabien divertir-se d'una forma original, exterioritzant la seva personalitat i contribuint a la faccècia col·lectiva amb bon humor, amb alegria i amb ganes de passar-s'ho bé. Un temps que, a voltes, encara enyorem.

DANIEL MARTÍ

En Joan Recarens cosint soles d'espardenyia davant de casa seva.
Foto: Arxiu Bancells

EL VELL I EL BAR

El Vell està trist. Ell, que sempre té l'ocurrència per donar-li la volta a la formalitat de les coses. I és que algú –de qui no vol recordar-se'n ni del nom- li ha dit que no era seriós. A ell, que tant de temps porta trucant de porta en porta amb la certesa de la inutilitat del gest amable, sense defallir. Ell, que parla pels descosits per provocar discussions que acabin d'una vegada per totes amb la rigidesa de les opinions. Ell, que mira de reüll i que s'esgarrija –com només ell sap esgarrijar-se- dels qui repeteixen comentaris com si fossin pizzes a domicili. Ell que, quan fa tard, no s'escuda rere cap excusa i confessa l'oblit abans que menysprear la intel·ligència de qui l'ha esperat inventant-se una mentida que sempre, invariablement, fa referència a alguna cosa de feina. Ara està trist, i tampoc ho dissimula, ni vol. Quiet, sol, amb un braç recolzat a la taula de marbre, i amb els dits estirats empenyent suaument el gotet del perfumat –ja buit- com apartant-se un calze enverinat. Quan entra en Manolo, alça la vista papallonejant les parpelles com per treure brillantor als seus ulls que, humits encara, el saluden amb alegria. Va el Vell i li diu: -Només som seriosos els qui tenim

sentit de l'humor, Manolo!...I, és clar, això ens posa tristos... En Manolo va esclatar a riure d'aquella manera que riu ell –primer ho fa per sota el nas. Després aixeca la cara cap al sostre i deixa anar un ha, ha breu de rialla sonora, que recorda els dos trets d'una escopeta. El Vell acompanya la broma i pensa que el seu amic és la persona més seriosa que ell recorda haver conegut mai –i d'això no en té oblit- Després del raig, -per netejar el got !, com el Vell diu sempre- se'n va cap a

Com la capacitat d'admirar que fa guerra contra l'enveja. Com la capacitat d'entendre, que li fa sabotatge al murmuri de safareig. Com el descar, que estripa la hipocresia. Com l'art, que ens refugia de la pena enorme de les nostres renúncies. I després ve aquell i em diu que no sóc seriós, només perquè sé riure.

CARLES BLAY I PALLACH

la serena de la nit que encara no és fosca. Mira el cel i mormola: Un sedàs gris, com de pols, és el to de la veu dels núvols. És com si em dictessin un discurs ràpid i fulgurant; instantani i precís. Encerclat, tal com està, el cel entre els cims dels pics que envolten el poble, veig com es mou amb la mateixa velocitat que la història. Imprevisible, i en un segon, fa fosca l'esclatxa per on espiaven cadells de llum. En molts més segons –amb molts més instants- no es belluga, però sempre hi ha un racó de blau que li cau per la vora de la glopada blanca, com un regalim de goig fet saliva que rellisca del llavi adormit sobre el coixí que el bressola. I el cel esdevé un invent que no es pinta.

AJUNTAMENT D'ARBUCIES

Amb la col·laboració de:

Diputació de Girona